

Catalunya Cristiana

 /catalunyacristiana

 catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

 @catcristiana

 catalunya cristiana

45 Anys

“No tingueu por de conèixer la vida monàstica”

Entrevistem fra Rafel Barruè i Broch, abat de Poblet

P 8-12

Coneixem els testimonis d'Antoni Tort i Gaetà Clausellas, que seran beatificats el 23 de novembre a la Sagrada Família

P 18-19

Macià Grau

SUMARI

3 NOVEMBRE 2024

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Parròquies en sortida	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Societat	38
Agenda	46
Des del carrer	47

15-16

“Dilexit nos”, la quarta encíclica del papa Francesc

Mostra la importància que el Pontífex atorga a la reflexió sobre el Cor de Jesús

26-29

Far de fe i esperança a Lleida

Visitem la comunitat parroquial de la Mare de Déu de la Mercè, al barri de la Mariola

38-39

Nova edició del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona

És una referència en el món musical de casa nostra

36

**ràdio
estel**

Ràdio Estel fa trenta anys

El 28 d'octubre de 1994 van començar les emissions oficials

EDITORIAL

Simbolisme reparador

Agafant el testimoni d'altres països propers com França o Portugal, l'Església espanyola ha viscut el seu primer acte públic de reconeixement i reparació de les víctimes d'abusos. Ha estat en un acte organitzat per l'arquebisbat de Madrid, a la catedral de l'Almudena, on per primera vegada hem pogut escoltar públicament en una església el relat esferèndor d'algunes de les víctimes, juntament amb les paraules guaridores del cardenal José Cobo. Són simbolismes, sí, però són simbolismes reparadors que posen la víctima al centre.

D'ençà que va començar a aflorar el terrible pecat dels abusos moltes coses han canviat en l'Església, a nivell individual i institucional. S'ha passat d'una Església que prioritzava protegir el seu bon nom, la seva reputació, i que, per tant, silenciava les víctimes, a una Església que fins i tot es pot presentar socialment com a estendard de la lluita contra els abusos. Només amb aquesta contundència les víctimes se sentiran reconfortades i podran veure guarides les seves ferides físiques, emocionals i espirituals. Un cop l'arquebisbat de Madrid ha fet el primer pas, ara haurà de ser el conjunt de l'episcopat espanyol el que segueixi la senda. Recordem que el 9 de juliol la Conferència Episcopal Espanyola va aprovar un Pla de Reparació Integral. Una bona brúixola que marca la direcció a seguir.

.....

Beatificació de Mn. Gaietà Clausellas i del Sr. Antoni Tort, màrtirs del Crist

Celebració presidida pel
Cardenal Marcello Semeraro,
Prefecte del Dicasteri de les Causes dels Sants

BASÍLICA DE LA SAGRADA FAMÍLIA
Dissabte 23 de novembre del 2024
a les 11.00 h

Missa retransmesa en streaming a sagradafamilia.org
i esglesia.barcelona/en-directe

És imprescindible tenir invitació per accedir a la Basílica.
Recollida d'invitacions gratuïtes del 4 al 22 de novembre:
Parròquia de la Sagrada Família (de dilluns a divendres)
c/ de Sardenya, 318, de 10.00 a 13.00 h i de 17.00 a 20.00 h
Parròquia de Sant Fèlix de Sabadell (dimecres)
c/ de la Rosa, 15, de 17.30 a 19.30 h
Bisbat de Terrassa (de dilluns a divendres)
c/ de Vinyals, 47-49, de 9.30 a 13.30 h

Església Arxidiocesana
de Barcelona

BISBAT D TERRASSA

BASÍLICA DE LA
SAGRADA
FAMÍLIA

La setmana en tuits

SANTI VEDRÍ

@santivedri

24/10/2024

Comunicació a Dominics

“I si el que busques és al teu interior?” La Campanya del Dia de l'Església diocesana d'enguany se centra en les vocacions

EMILI PACHECO G.

@emilipachecoga

24/10/2024

Periodista

Se'n parla molt, dels Ondas, però els premis del Memorial Joan Gomis de Periodisme Solidari són tot un referent en el reconeixement del periodisme lliure i compromès amb les causes perdudes d'aquesta societat. Enhorabona a les guanyadores d'enguany per l'excel·lent feina!

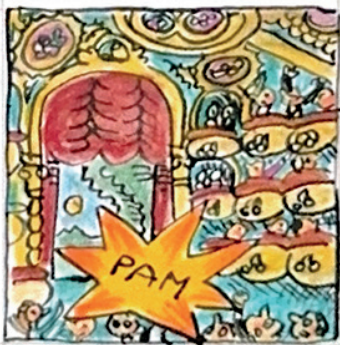
JOSEP M. LOZANO

@JosepMLozano

23/10/2024

Professor d'ESADE

En la mort de Gustavo Gutiérrez hem d'agrair tots els camins que ens va obrir i ens va convidar a recórrer. I, probablement, haurem de lamentar el silenci cultural que no ens permetríem si fos d'un altre àmbit; i el silenci religiós de tots els que no volen dir des d'on parlen

PILARÍN BAYÉS

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

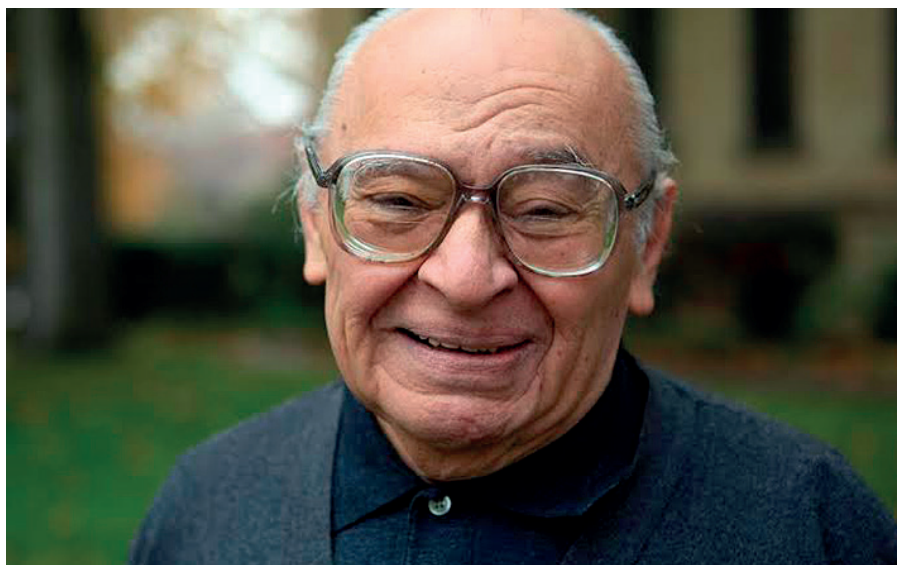
ELS PÒDCASTS RELIGIOSOS VAN FENT CAMÍ

Dos pòdcasts de contingut religiós amplien la nostra proposta pròpia i eclesial amb 20 minuts setmanals cadascun. Són *Taula compartida*, en català, i *Conexiones*, en castellà. El primer comença amb una reflexió breu, treta d'alguna encíclica o document de l'Església, i planteja després un diàleg vivencial que dona pas a una cançó conclusiva. El segon espai ofereix un reportatge de veus relacionades amb la temàtica triada i una entrevista en profunditat a un protagonista. L'inici és

la lectura d'un petit text bíblic.

Com a pòdcasts, els dos programes es poden recuperar a radioestel.cat/podcasts. També es poden escoltar a Ànima Estel: radioestel.cat/player-animastel. *Conexiones* s'emeten els dilluns a les 21h i *Taula compartida*, els dissabtes a la mateixa hora. Tant l'emissió pel canal en línia com la recuperació d'espais es poden fer també des de la nostra aplicació Ràdio Estel Oficial. Ara mateix *Taula compartida* ha arribat als 91 capítols, mentre que *Conexiones* en porta 48.

Zoom MACIÀ GRAU

Arquebisbat de Lima

El 23 d'octubre passat ens va deixar el sacerdot i pensador peruà Gustavo Gutiérrez, a l'edat de 96 anys. Serà recordat per ser el pare de la Teologia de l'Alliberament, centrada en la dignitat dels pobres. Aquest corrent de pensament cristià ens va arribar a Catalunya de la mà de diverses personalitats que tenien vinculació amb Amèrica Llatina, com el bisbe Pere Casaldàliga o el jesuïta José Ignacio González.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

7 de novembre del 1893

Un atemptat amb bomba al Gran Teatre del Liceu, el dia d'obertura de la temporada, causa vint morts

Punt de vista

Repensar la immigració com una oportunitat

JAUME CASTRO
Comunitat de Sant'Egidio

La immigració torna a estar al centre de la política europea. El debat actual gira al voltant dels mètodes per contenir les arribades de nous immigrants o per deportar-los.

Aquesta és una política resignada que accepta que molts immigrants siguin irregulars. No es parla d'afavorir fluxos migratoris legals i segurs, com els corredors humanitaris que ha impulsat la Comunitat de Sant'Egidio, sinó que només es parla d'aturar o retornar els "clandestins" (com se'ls anomena impròpiament).

La darrera proposta del govern italià de Giorgia Meloni consisteix a crear camps de deportació d'immigrants fora de la Unió Europea. La majoria dels líders europeus han fet seva aquesta

El Papa no es cansa d'indicar el camí de l'acollida i la integració

proposta. L'ha recolzada la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, i, a excepció del govern espanyol, la majoria de líders de l'esquerra europea la veuen amb bons ulls. Fa només uns mesos, acceptar una proposta com aquesta hauria estat impensable, però avui les terribles imatges dels morts al mar o dels emigrants que fugen de les guerres ja no emocionen. En qualsevol cas, Europa no pot perdre la seva vocació de defensa dels drets humans i de la cultura de pau, ni la seva capacitat d'integrar la diversitat.

Però afrontar la immigració a Europa amb criteris de seguretat, amb mesures de contenció o deportació, també és una gran contradicció. És un fet obvi que necessitem més immigració.

Hi ha molts sectors productius que necessiten cada vegada més mà d'obra. El nostre sistema de pensions només serà sostenible si augmenta el nombre de cotitzacions, i tenim un dels índexs de fecunditat més baixos del món: 1,16 fills per dona. La immigració és una resposta a aquests problemes.

És fonamental repensar la immigració com una oportunitat que cal aprofitar i no com un problema. És un raonament lògic i no ideològic per aturar el suïcidi del nostre continent. El papa Francesc no es cansa d'indicar el camí de l'acollida i la integració. Alhora, una Església unida que faci bandera d'aquesta proposta és una llavor d'humanitat i convivència per al futur de la nostra societat. ■

Reenviar gent a Albània

XAVIER ALONSO CALDERÓN
Cristianisme i Justícia

El govern de Meloni ha pactat amb el d'Edi Rama instal·lar a Albània centres de retenció d'immigrants, que Itàlia "reenviarà". Meloni també ha influït perquè la UE comenci a acceptar molt obertament aquesta opció. El darrer Consell de 17 d'octubre ha dit, eufemísticament, que calen "nous camins per prevenir i combatre la migració irregular". Aquesta mesura no és nova, ja l'havia proposat el Regne Unit amb Ruanda (2022). Encara és més significatiu que l'actual primer ministre polonès Donald Tusk, expresident del Consell Europeu, liberal, el gran vencedor de l'anterior govern d'ultradreta, hagi anunciat que suprimiran temporalment el dret d'asil, per evitar els atacs de països fronterers

El pla italià ha estat parcialment suspès per un tribunal

(Rússia, via Bielorússia) que, per comptes d'enviar-hi tropes, envien onades de migrants. D'això se'n diu *atacs híbrids*, una barreja d'eines d'agressió. Igual que ha fet sovint el Marroc amb Espanya, promovent assalts massius a Ceuta i Melilla.

La mesura de Meloni és especialment significativa perquè els drets humans són incondicionals, i passar la pilota de la retenció a Albània pot significar que Itàlia, com Polònia, intensifica la limitació dels drets humans dels estrangers. L'actual augment exponencial de la població africana i del Pròxim Orient endurirà cada cop més la política europea. Com evitar o pal·liar l'enduriment? De dues maneres, almenys. Primera: la lluita demo-

cràtica al si dels països europeus, on a vegades s'aconsegueixen victòries judicials importants. El pla italià ha estat parcialment suspès per un tribunal. I, per exemple, el nivell de drets fonamentals de les persones en situació irregular a Espanya es deu a lluites sindicals i d'ONG històriques traduïdes en sentències favorables del Tribunal Constitucional. Segona: el manteniment de ràtios positives de gestió migratòria: el nombre d'arrelaments o d'asils aprovats cada any, el finançament suficient d'ONG i agents socials, el manteniment de l'accés universal als serveis públics, la qualitat de les inspeccions de treball, el funcionament més eficient de les oficines d'estrangeria, i més. ■

Els cristians no mirem la mort amb por, sinó amb esperança; preguem pels morts i els deixem en la pau de Déu, perquè puguin arribar a la joia plena del cel

La flama de l'esperança

CARD. JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Hem iniciat novembre, un mes que s'obre amb dues celebracions que per als cristians van sempre molt unides: la solemnitat de Tots Sants i la commemoració de tots els fidels difunts.

D'una banda, per Tots Sants, l'1 de novembre, recordem totes les persones que han passat per la vida fent el bé, estimant i donant la vida com Jesús. Són els sants i les santes, els coneguts i els desconeguts. Són els amics de Déu, persones autèntiques que han viscut el missatge de les benaurances. Els seus noms estan escrits en el llibre de la vida (cf. Ap 20,12). Ells són un estímul per seguir amb alegria les petjades de Jesús.

D'altra banda, el 2 de novembre, dia dels fidels difunts, preguem per tots aquells que ens han deixat i que han acabat el seu camí aquí a la terra. Els recordem amb afecte, els portem al cor. Per això preguem a Déu Pa-

re misericordiós, per intercessió de santa Maria i de tots els sants, perquè puguin gaudir ja de la vida eterna al cel. També els demanem que vetllin per nosaltres.

Aquests dies també hi ha dos importants esdeveniments dins de l'Església: la clausura de la segona sessió del Sínode dels bisbes sobre la sinodalitat i, el proper Nadal, l'obertura del Jubileu del 2025, que el papa Francesc ha volgut centrar en la virtut teològica de l'esperança, amb el lema "Pellegrins d'esperança".

L'esperança cristiana és molt necessària en el món d'avui. Units a Déu podem mantenir viva la flama de l'esperança amb la Paraula de Déu. Diguem al Pare amb fe: "En tu, Senyor, m'emparo; no em fallis. Jo mantindré sempre l'esperança i et lloaré més i més" (cf. Salm 70).

Quan caminem amb Crist, la llum i el consol de l'esperança viuen en nosaltres mentre avancem pels vicis de la vida. Per això, preguem a Jesús com ho van fer els deixebles d'Emmaús: "Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar" (Lc 24,29). En el declivi de la vida, la mort és molt més present; com en aquests dies, quan recordem i preguem pels absents i ho celebrem seguint tradicions dels nostres avantpassats.

La globalització ha propiciat que

moltes celebracions i tradicions d'altres llocs arribessin a nosaltres. En aquestes dates, en què anem al cementiri, preguem pels difunts, fem la castanyada i mengem panellets, la celebració de *Halloween* ("vigília de Tots Sants") també s'ha fet un lloc. Aquesta tradició, probablement celta, no té gaire a veure amb la fe cristiana, però s'ha estès considerablement. Ha esdevingut una mena de desfilada en què la mort és la protagonista i on abunden les disfresses de personatges terrorífics.

Nosaltres, els cristians, no mirem la mort amb por, sinó amb esperança, preguem pels morts i els deixem en la pau de Déu, perquè puguin arribar a la joia plena del cel. En aquest sentit, agraeixo la iniciativa de molts cristians, que davant l'expansió de la fosca celebració de *Halloween* proposen celebrar la festa de *Holywins* ("la santedat guanya"), una festa on els protagonistes són els sants i on es convida les famílies, particularment els infants, a disfressar-se de sants i donar-los a conèixer. Cal que presentem amb alegria la llum de la nostra esperança.

Benvolguts germans i germanes, visquem el veritable sentit de les celebracions amb què iniciem el mes de novembre, tan arrelades a la nostra història i cultura, i plenes d'esperança cristiana. ■

P. Rafel Barruè i Broch,
abat de Poblet

“LES PORTES DE TOTES LES ESGLÉSIES DEL MÓN HAURIEN D'ESTAR SEMPRE OBERTES”

FRA BERNAT FOLCRÀ
Poblet

En la festa del pare sant Benet, dijous 11 de juliol, el monestir de Santa Maria de Poblet acollia la benedicció abacial del P. Rafel Barruè i Broch, com a nou abat del monestir, conferida pel P. Mauro-Giuseppe Lepori, abat general de l'orde cistercenc. Podem dir que amb el P. Rafel, l'ascesi i l'espiritualitat monàstica s'obren a l'expressió artística i la contemplació estètica, valorant tant la tradició com la innovació, i integrant les riqueses del patrimoni cistercenc amb la set que acuita l'home contemporani en la seva recerca espiritual.

Com era l'ambient en el qual va créixer?

Vaig néixer l'any 1966, els meus pares i els meus avis eren molt religiosos, teníem molt present la fe. Era una fe molt natural, de confiança en el dia a dia, en el seu treball i en la seva feina: això m'ho han transmès. El germà del meu pare era d'anar a missa cada dia i sempre t'estava fent catequesi amb cada cosa que deia. Recordo amb molta gratitud els tres anys de preparació per a la Primera Comunió. La meva catequista d'aquella època és viva i va poder venir el dia de la meva benedicció. Cada vegada que parlava de Déu, de Jesucrist, jo ho trobava sempre com una cosa entranyable, plena.

Macià Grau

*El P. Barruè anima
els joves a conèixer la
vida monàstica.*

Després vaig tenir un amic a l'escola que volia anar al Seminari, i això també em va influir. Estava rodejat per un ambient molt cristià en el dia a dia.

Com recorda la Vila-real de la seva joventesa? Què pensa de la mística popular que caracteritza els pobles?

A mi m'ha marcat molt la religiositat popular, però crec que no es pot quedar com a popular. Hi ha gent que la viu de manera molt intensa i entregada, no sols pregant Déu, sinó amb les obres al proïsme. És quelcom que des de ben petit vaig viure, perquè el germà del meu pare havia estat amic de la joventut antoniana, que es dedica a ajudar les persones que no tenen recursos. Recordo que jo l'acompanyava diumenge al matí a veure alguna família que vivia en una xabola, i això m'ha marcat. Quan tenia 14 anys jo col·laborava fent carrosses per a la cavalcada de Reis que feia la joventut antoniana: anàvem a donar regals als nens que no tenien diners. La religiositat popular s'entén a vegades de manera molt supèrflua i jo crec que no, que hi ha gent que la pot viure molt intensament. Al meu poble, quan arribava l'octubre, dels carrers penjava un cobertor de color rosa amb el símbol de l'Avemaria i un rosari, i era perquè en aquelles cases les dones eren de la Mare de Déu del Rosari; i al desembre ho veies blau, perquè eren de la Puríssima. Elles s'encarreguen de fer catequesi i organitzar campaments de caire cristià a l'estiu per als nens. Tot això és interessant per transmetre la fe, que és funció de la religiositat popular.

Quin va ser el primer contacte amb el monestir de Poblet?

Tenia un amic a la coral que volia conèixer la vida monàstica i a Vila-real hi havia un capellà, Mn. Guillellem, que anava cada any al monestir per sant Bernat i els feia una paella als monjos. La primera vegada que hi vaig anar era l'any 86 i hi havia un monjo, fra Bernardí, que ens pujava a les torres reials a xerrar i explicar acudits fins a les 11, perquè feia una calor insuportable a les habitacions de l'hostatgeria per dormir. Recordo que havia dit que, si alguna vegada em perdo, que no em vingueren a buscar al monestir de Poblet, perquè jo aquí no torno mai més de la vida. I de fet no vaig tornar fins al cap de

tres anys, per passar la Setmana Santa del l'any 90. Llavors vaig quedar tan impressionat de la litúrgia que li vaig dir al monjo hostatger que volia venir els màxims dies possibles a l'estiu. Aquells dies van passar volant. Després, quan baixava amb el tren cap a Vila-real, vaig pensar en com de maca era aquesta vida i vaig plorar.

En quin moment va sentir que Déu el cridava a seguir aquest camí?

Quan vaig acabar Belles Arts i el servei substitutori de la mili, servint l'Ajuntament en temes de cultura, vaig aconseguir una beca a Barcelona. Vivia en un pis compartit a prop de la Sagrada Família i anava a missa a la cripta de l'església de Santa Maria del Pi i a la cripta de la Sagrada Família dos o tres cops a la setmana, i venia alguns caps de setmana a Poblet. Vaig veure construir les parets laterals de la Sagrada Família. Jo sempre pensava que em trobava com en l'època de les catacumbes allà baix.

Va pensar de seguida entrar a Poblet?

Estava treballant com a professor de dibuix a Barcelona i, per sortir de dubtes, vaig escriure una carta al mestre de novicis demanant-li fer un mes de prova a Poblet. Vaig venir a fer-lo el juliol del 1998. La primera setmana del mes de prova em vaig posar malalt amb angines i febre, i em pensava que això no era per a mi. Però després de la primera setmana em vaig posar bé i vaig fer el mes complet. Aleshores vaig fer un any de Ciències Religioses entre l'any de prova i l'any següent que vaig entrar a Poblet. Jo volia continuar segon de Ciències Religioses, però vaig demanar tornar a venir a l'hostatgeria. Vaig parlar amb el P. Josep, que feia un any que era abat. I recordo que em va dir que al monestir es ve a buscar a Déu. I jo li vaig dir que pensava que s'havia de venir ja convençut, o sigui, amb Déu ja a la maleta.

Com vivia l'experiència de ser monjo i artista al mateix temps?

Quan venia d'hoste, un dia vaig dir que no podria ser mai monjo mentre estigués preocupat per la bellesa que trobes a Poblet a nivell artístic o a nivell arquitectònic. Quan arribés el moment d'entrar a Poblet hauria de pensar que no és tan important (que és preciosa, per l'harmonia, l'arquitectura), sinó que el més important és la unió amb Déu, eixa unió que es fa per mitjà d'una comunitat de persones que són de tot un mica:

“A Roma la gran experiència va ser la de conèixer la catolicitat de l'Església”

“Al monestir no estàs separat de la societat, no ets en un món a part”

“Tinc molta confiança que el Senyor sap com fa les coses, moltes vegades sense que jo digui res”

“El monestir el visita molta gent, però tot i això, hi ha un gran desconeixement del que és la vida monàstica”

El nou abat de Poblet viu amb molta pau el seu servei a la comunitat.

moments de feblesa, de plenitud, de dubtes. Una comunitat que no coneixia perquè quan tu eres hoste pots parlar amb un monjo, però no coneixes la comunitat.

Què va suposar anar a Roma per estudiar la llicència de Teologia Fonamental a la Universitat Gregoriana?

Quan vaig entrar al monestir vaig fer els cursos del noviciat i després em van proposar fer assignatures de l'Iscreb per internet. Vaig acabar-lo amb un treball de síntesi sobre la teologia en clau de bellesa. El P. abat Josep Alegre va ser qui m'ho va proposar, em va animar que continués pintant. Com que jo li deia que pintar és com una pregària, aleshores ell em deia: "Què, preguntes?" Quan em van proposar anar a Roma a fer la llicència en Teologia Fonamental, ja havia anat a fer els cursos de formació monàstica de la Casa General a l'estiu, en els anys anteriors. Recordo que l'últim any vaig anar a la Gregoriana, i quan vaig veure aquell *hall* tan gran, amb unes columnes que s'enfilaven cap a dalt, jo em sentia com una formigueteta i pensava que la columna em cauria al cap, que seria impossible. Però ho vaig trobar tot molt humà. La gran experiència va ser la de conèixer la catolicitat de l'Església, a nivell de congregacions religioses, de països.

Quan va acabar els estudis a Roma va tornar al monestir. Com va ser exercir el càrrec de mestre de novicis a l'abadiat del P. Josep Alegre?

La primera immobiliària amb valors cristians de Catalunya

PROMOCIÓ

Vengui el seu immoble amb nosaltres i li regalem l'IBI de tot l'any, el certificat energètic i la cèdula d'habitabilitat.

- Compra i venda d'immobles (cases, pisos, locals)
- Administració de finques
- Lloguer de cases i pisos (estem especialitzats en lloguer per temporada)
- Comprem edificis (no importa l'estat en què estiguin)

936 170 916
616 854 891
696 620 072

joan@hkinvest.es
marian@hkinvest.es

<https://hkinvest.es/>

Carrer d'Europa 8, Barcelona
(darrere d'El Corte Inglés - María Cristina)

Va ser una sorpresa. Jo venia al monestir per Nadal i Setmana Santa quan estava a Roma, i aquella Setmana Santa última el P. Josep em va dir que quan tornés hauria de ser mestre de novicis. Jo no ho entenia i no ho entenc encara, perquè no em veia capacitat. Per a mi, el més interessant de la vida és buscar Déu continuament, trobar-te amb Déu. Les persones que entren al noviciat han de tenir la voluntat de cercar Déu, de tenir un amor intens. No primer ells, sinó primer els altres, Crist en els altres, que vegin en els altres el Crist. Això actualment és molt difícil, per a un mestre de novicis i per a un abat. Al monestir no estàs separat de la societat, no ets en un món a part. Tots els qui entren en un monestir venen d'un món, i el món el porten al darrere. Hi ha costums que costen molt de canviar. Quan es ve a un monestir s'ha de tenir clar que s'ha de renunciar a algunes coses per poder tenir el cor obert per rebre ensenyament, per rebre la Paraula de Déu.

Què va sentir el dia que el van escollir abat?

Ho vulguis o no, et fa una mica de por el fet de ser responsable de la comunitat. Però vaig sentir que Déu m'abraçava amb molta força. Això fa que em sentís molt protegit i molt proper al difunt P. Josep Alegre. Perquè la veritat és que, com que ell em va obrir les portes del monestir,

amb ell vaig créixer en la profunditat de la fe, del coneixement del Senyor. Tinc molta confiança que el Senyor sap com fa les coses, moltes vegades sense que jo digui res. Amb la paciència es recol·loquen les coses; sense dir res, el Senyor ja fa. Jo em sento encoratjat pel Senyor.

Com rep el llegat dels abats anteriors i com pensa portar-lo endavant amb les dificultats de la manca de vocacions?

En una entrevista que em van fer vaig dir que de què serveix un abat si no hi ha monjos. Estic convençut que hi haurà vocacions. El monestir el visita molta gent, però tot i això, hi ha un gran desconeixement del que és la vida monàstica. Evidentment no estem com fa cinquanta anys, quan l'ambient estava més impregnat de la religió, però fa cinquanta anys tampoc no hi havia vocacions. Sobre el llegat dels abats anteriors, cadascú té una manera de ser, cadascú aporta el seu granet de coneixement a les futures generacions i als futurs abats.

Quin paper té l'art i la cultura en la vida monàstica?

Quan una persona s'apropa a Poblet va a un lloc on la seva arquitectura, amb les seves muralles i les seves torres, sorprèn. A banda del que és l'arquitectura, tenim la bellesa de la natura. Quan entres a l'església hi ha la bellesa de la litúrgia. Ara estem vivint un moment molt important perquè hem recuperat els tons gre-

gorians. Tota persona que ve a laudes o vespres escolta en català unes melodies que tenen segles i segles d'història i toquen el cor. Treballar la litúrgia és una altra forma d'evangelitzar. Tenir les portes obertes del monestir des de les 5 del matí fins a les 9 del vespre és súper important, perquè pots entrar a l'església del monestir i participar en la pregària dels monjos o pregar tu sol en silenci. Les portes de totes les esglésies del món haurien d'estar sempre obertes. La comunitat monàstica prega per tot el món.

Què pensa sobre els abusos de poder dins les institucions religioses?

El que és bo ara és que es desobreixi on passen els abusos de poder i que es tregui aquell superior. No pot ser que un superior agafi la comunitat i l'anul·li, com ha passat amb les monges de Belorado. Ara, això surt molt a l'Església: superiors manipuladors que no fan cas als bisbes o que s'endeuten sense que la comunitat sàpiga res. Allí hi ha molt a netejar.

Quin missatge donaria als joves que es vulguin apropar a la vida monàstica?

Que no tingueu por. Jo sempre dic que la por és el contrari de la fe. Qui té fe, no té por. No tingueu por de conèixer la vida monàstica: passa per Poblet a l'hora de vespres i escolta. Escolta, silenci, paraula i estimar. Déu és amor. ■

Agustí Codinach

Poblet impacta per la bellesa de la seva arquitectura i del seu entorn.

DR. JAUME AYMAR RAGOLTA
 Director de "Catalunya Cristiana"
 de 2008 a 2021

Mossèn Jarque em va enviar una cinta que guardo com un tresor, on em deia que "Catalunya Cristiana" era només un esbós del que estava cridada a ser

La maleta de Jarque i Malgosa. En el 45è aniversari de "Catalunya Cristiana"

Joan Evangelista Jarque era un capellà diferent: cabell blanc, pipa i corbata negra. Un monsenyor català passat per Suïssa i per Roma. La primera vegada que el vaig saludar va ser el 1979 al despatx del setmanari (del diari, com ell deia) del carrer València. Jo tenia 22 anys i estava estudiant Geografia i Història a la UB. Hi vaig anar amb un bon amic, aleshores jove capellà, l'Agustí Viñas. Li portava un article que es titulava *Temps de passotisme*. Me'l va corregir allà mateix i me'l va publicar. El vaig tornar a visitar al cap d'un temps amb la Ketu Chávez-Camacho, mexicana, que gràcies a Jarque va entrar a la UCIP i avui és defensora del vincle al tribunal eclesiàstic de Girona. El Dr. Rubio, que admirava monsenyor Jarque, el va convidar a fer tertúlies amb la colla que estudiàvem Teologia a la Facultat de Sant Pacià: Guillem Brossa, Jordi Cussó, Antonio Deulofeu, Javier Antúnez, Anna Castro, Carme Bassó, Manolita Pedra, Anna Almuní... (tots hem perseverat). Per parlar-nos del seu sistema de pensament, usava la paràbola de la maleta: tot ha d'estar disposat de tal manera que es pugui tancar bé, que no pengin els elàstics. El juliol del 1997 quan jo era coordinador d'entitats diocesanes de comunicació i ell havia començat a perdre la vista, em va enviar una cinta que guardo com un tresor, on em deia entre d'altres coses que *Catalunya Cristiana* era només un esbós del que estava cridada a ser. Ens tornarem a trobar en diverses ocasions, amb la complicitat de Mariona Clotet, per preparar *Ara mateix*, els articles

de l'amic comú, Joan Carrera. Un volum de 1.163 pàgines sense cap il·lustració.

Catalunya Cristiana fou producte de la col·laboració de Jarque i de Malgosa. Mossèn Francesc Malgosa —aires del Montseny— era un contemplatiu en l'acció. Afirmava: "Si volem captar el sentit, el missatge, el 'secret' amagat d'una realitat, d'una cosa, d'una situació (...) cal aturar-nos, interessar-nos per comprendre-la, contemplar-la. La contemplació, és a dir, mirar i pensar pausadament en algú o en alguna cosa posa en joc el cap i el cor." Jarque era la rauxa, Malgosa, el seny. A Mn. Francesc li plaïa regalar els seus llibres, en prosa i en vers, llibres que porten títols evocadors, el seu darrer, *Ploro, estimo i prego*. D'aquest títol en donà testimoni fefaent la darrera vegada que visità *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, ja traspassat Jarque. Mentre ens lliurava un donatiu, plorava de goig, ens abraçava i ens trametia la seguretat de les seves pregàries pels mitjans. La Carme Munté en fou testimoni.

L'exlibris de Malgosa diu: "*Ad veritatem per caritatem*", tota una vida a la recerca de la veritat per la caritat. En el recordatori hi ha aquestes seves paraules que hi concorden plenament: "La fe i l'amor salven totes les distàncies. Estimem i preguem. Us espero a l'altra riba, on tot és Llum, Vida, Amor. A reveure!"

Ara tots dos, Joan E. i Francesc, ja heu desfet les maletes i us alegreu d'aquests quaranta-cinc anys de trajectòria. L'enhorabona, Òscar Martí i tot l'equip: *Catalunya Cristiana* perdura. ■

V

Antoni Pérez Moya. Arxiu Família Tort

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana coneixem la nova **encíclica** del Papa “**Dilexit nos**”, parlem dels futurs **beats Antoni Tort i Mn. Gaietà Clausellas** i recollim l’acte de **reconeixement i reparació** a les **víctimes d’abusos** de l’**Església de Madrid**

El dissabte 23 de novembre, a les onze, la basílica de la Sagrada Família acollirà la beatificació de dos màrtirs de la persecució religiosa de 1936: Antoni Tort i Gaietà Clausellas.

Quarta encíclica del papa Francesc

“Dilexit nos”, per a un món que necessita més que mai tornar al Cor

ANGELES CONDE
Corresponsal a Roma

Dilexit nos, “Ens estimà”. És el nom del quart gran document magisterial del pontificat del papa Francesc després de *Lumen fidei*, l’anomenada “encíclica escrita a quatre mans” juntament amb Benet XVI i publicada el 2013; *Laudato Si’*, publicada el 2015, i *Fratelli tutti*, que va veure la llum el 2020. El mateix Francesc va anunciar el mes de juny que estava elaborant un document sobre el Cor de Jesús, però es va donar per descomptat que seria una exhortació apostòlica.

El Sant Pare, però, ha decidit que el seu text tingui la forma d’una carta encíclica. En la roda de premsa de presentació del document, Mons. Bruno Forte explicava que l’entitat d’encíclica mostra la importància que el papa Francesc atorga a la reflexió sobre el Cor de Jesús i que, per tant, es tracta “d’un text decisiu i important” que el Sant Pare lliura a tots els creients.

PAPA FRANCESC

“Crist és capaç

d’atorgar cor en

aquesta terra i

reinventar l’amor

allà on pensem que la

capacitat d’estimar ha

mort definitivament”

A *Ens estimà*, el Papa explica que “el que s’expressa en aquest document ens permet descobrir que el que està escrit a les encíclics socials *Laudato Si’* i *Fratelli tutti*, no és aliè al nostre encontre amb l’amor de Jesucrist, perquè, bevent d’aquest amor, ens tornem capaços de teixir lligams fraterns, de reconèixer la dignitat de cada ésser humà i de tenir cura plegats de la nostra casa comuna”. D’aquesta forma, el Papa mostra que els seus tres grans documents magisterials estan relacionats entre ells.

Dilexit nos versa sobre l’amor humà i el diví del Cor de Jesucrist. Consta de 5 capítols en els quals el Papa s’endinsa en una explicació sobre la naturalesa del mateix cor humà i la devoció al Cor de Crist. Francesc desitja, com diu en el punt 89 del document, “proposar a tota l’Església un nou desenvolupament sobre l’amor de Crist representat en el seu Cor sant” davant del món d’avui dia i “les seves malalties”.

L’encíclica comença amb una àmplia reflexió sobre què és el cor humà, pensaments que perfectament poden tocar el cor de qualsevol persona, creient o no creient. Francesc fa servir les definicions de filòsofs clàssics, moderns i contemporanis per explicar que només des del cor es crea la veritable intimitat i proximitat entre dos éssers. Perquè, “en aquest món líquid cal parlar novament del cor”, escriu Francesc reprenent la cèlebre expressió del filòsof Zygmunt Bauman.

Dilexit nos és la quarta encíclica escrita per un Papa sobre el Cor de Jesús, però la primera després del Concili Vaticà II. Per això, es pot dir que és una mena “d’actualització” de la reflexió sobre aquesta devoció. Així, el Sant Pare, per explicar l’especificitat única del cor, posa un exemple més que actual relacionat amb la intel·ligència artificial.

En el punt 14, el Sant Pare indica: “Es

podria dir que, en darrer terme, jo soc el meu cor, perquè és el que em distingeix, em configura en la meua identitat espiritual i em posa en comunió amb les altres persones. L’algoritme en acció en el món digital mostra que els nostres pensaments i el que decideix la voluntat són molt més ‘estàndard’ del que creïem. Són fàcilment predictibles i manipulables. No pas així el cor.”

Referit també als temps que corren, Francesc insisteix en aquest document què, avui dia, “on tot es compra i es paga i sembla que la mateixa sensació de dignitat depèn de coses que s’aconsegueixen amb el poder dels diners”, cal aquesta reflexió. Perquè som presoners “d’un sistema degradant que no ens permet mirar més enllà de les nostres necessitats immediates i mesquines”. “L’amor de Crist és fora d’aquest engranatge pervers i només ell ens pot alliberar d’aquesta febre on ja no hi ha lloc per a un amor gratuït. Ell és capaç d’atorgar cor en aquesta terra i reinventar l’amor allà on pensem que la capacitat d’estimar ha mort definitivament”, recorda.

Francesc lamenta que aquesta capacitat perduda d’estimar es tradueixi “en guerres, desequilibris socioeconòmics, consumisme i un ús antihumà de la tecnologia”. Per això, en el número 31 del document, el Papa desitja que el nostre món “pugui recuperar el més important i necessari: el cor”. Alhora que el Pontífex mira el present i el futur, *Dilexit nos* torna al passat per reprendre les fonts de les Escriptures, de la Tradició i del testimoni dels grans sants sobre el Cor de Crist com santa Margarida Maria d’Alacoque, la qual va rebre les revelacions del Sagrat Cor. Francesc vol recordar al món que el Cor de Crist continua obert i que només el seu amor “guarirà les ferides que ens causen” i ens tornarà “la capacitat d’estimar i de servir”. ■

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La bellesa que ens apropa a Déu...

Segurament tots hem pogut participar en celebracions en què la música, el cant, les flors... ens han facilitat sentir-nos més a prop d'allò que estem recordant i agraint, ja siguin celebracions familiars, socials o religioses.... ens sentim més propers i participem si els detalls han estat cuidats.

Fa uns dies, per preparar l'inici del curs i agrair l'anterior amb els col·laboradors més propers, vam fer una reunió amb un dinar. Ja és habitual que ho fem així des de fa uns anys per facilitar que les persones més grans de la comunitat puguin participar i gaudir d'una estona junts. Facilita la conversa i l'enfortiment dels vincles entre tots.

La taula parada amb estovalles a joc amb els gots, plats, tovallons... cada cosa al seu lloc, unes petites flors que decoraven discretament el centre de la taula donant el toc de bellesa i natura que ens fa transcendir. Les cadires col·locades al voltant convidant-nos a seure i gaudir de tot el preparat amb cura i delicadesa.

Primer vam participar i gaudir de l'Eucaristia dominical amb tota la comunitat. Sempre és un regal saludar-nos i celebrar al voltant de la Taula, diumenge rere diumenge, pregant per tot el que passa al món i a la nostra estimada comunitat, donar-nos la pau i agrair tot el bé rebut. També en un entorn cuidat amb la delicadesa que ens facilita la relació amb el transcendent.

Al voltant de la taula, sí, perquè Jesús va seure moltes vegades amb els seus amics i amigues al voltant de la taula; allà va celebrar i compartir el més important. Nosaltres hauríem de celebrar més vegades també al voltant de la taula, tenint cura de fer d'aquest espai moments de vida i de sacralitat, tot portant el que celebrem a l'Eucaristia i fent-lo vida, envoltant-la de bellesa i bondat.

ESTHER BORRERO
Treballadora social

Blai Blanquer, responsable de l'arxiu parroquial de Sant Feliu de Sabadell

“MOSSÈN GAJETÀ VA TRIAR EL PAPER D'ESTIMAR, ESPECIALMENT ELS MÉS VULNERABLES”

Mn. Blai Blanquer a l'arxiu parroquial de Sant Feliu de Sabadell.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Sabadell

A la parròquia de Sant Feliu de Sabadell, a l'altar de la Mare de Déu de Montserrat, hi ha el sepulcre del capellà Gaietà Clausellas Ballvé, que va ser assassinat en el context de la persecució religiosa del 1936. Home bo, lliurat totalment al servei de les persones més vulnerables, va ser capellà de l'Asil d'Avis de les Germanetes de Sabadell. La seva fama de santedat mai no ha caigut en l'oblit. Mossèn Blai Blanquer, sacerdot de Sabadell de 88 anys i actualment responsable de l'arxiu de la parròquia de Sant Feliu, n'havia sentit a parlar des de petit. Una fama de santedat que es veurà acomplerta amb la seva beatificació, juntament amb la de l'argenter Antoni Tort Reixachs, el

proper 23 de novembre, a les onze del matí, a la basílica de la Sagrada Família.

Què ens pot dir de mossèn Gaietà?

La gent del carrer, creients i no creients, deien que era un sant. Era una bellíssima persona que feia el bé a tothom: avis, malalts, pobres. Fill d'una família molt humil, va ser ordenat de sacerdot a la parròquia de la Puríssima Concepció de Sabadell el 1888. No destacava ni pels seus escrits ni per les seves prediques —patia afonia—; i estava envoltat d'eclesiàstics molt importants com Salvà i Salvany, Lluís Carreras o Josep Cardona i Agut. Aleshores, enmig de tanta gent sàvia, quin paper tenia dins l'Església? Mossèn Gaietà va triar el paper d'estimar, especialment els més vulnerables.

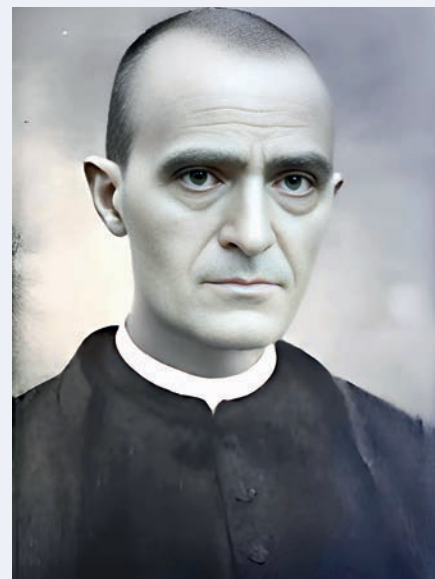
Quina tasca feia amb els avis de Sabadell?

A la mort del Dr. Salvà i Salvany, el va substituir com a capellà de la residèn-

cia d'avis (les Germanetes), combinant aquesta feina amb la de confessor de diversos ordes religiosos i fent catequesi a infants. Es va guanyar la confiança de la gent pobre i necessitada perquè ell sempre els acompanyava.

Per què no va fugir quan va esclatar la guerra?

Tothom li deia “mossèn, marxi que van mal dades”. Però ell sempre argüia tres raons per no marxar: la primera, que ja era gran i estava molt malalt; la segona, que va prometre al Dr. Salvà i Salvany que mai abandonaria els avis, i la tercera, que si moria oferiria la seva vida per la conversió dels seus enemics. Un dels que li va aconsellar molt que se n'anés era Miquel Carreras Costajussà, aleshores arxiver municipal i més endavant autor del llibre *Elements d'història de Sabadell*. Com que va saber que anaven per ell, va anar a veure l'alcalde i li va dir que hi fes alguna cosa. Però malauradament el 14 d'agost del 1936 el van acabar matant a la carretera de Matadepera. Mn. Gaietà va ser un home de pau enmig de la guerra. ■

Una de les poques imatges que es conserven de mossèn Gaietà Clausellas.

Maria Dolors Tort Gavín, filla d'Antoni Tort

“EL LLEGAT DEL PARE VA SER LA GRAN FE EN LA PROVIDÈNCIA DIVINA I FER EL BÉ ALS ALTRES”

Maria Dolors Tort resideix a Montornès del Vallès.

C.M.M.
Redacció

En temps de persecució religiosa, l'any 1936, Antoni Tort Reixachs, argenter de professió, no va dubtar a acollir a casa seva, al carrer del Call 17 de Barcelona, mossens, religiosos i religioses i fins i tot l'aleshores bisbe de Barcelona, Manuel Irurita. Aquesta activitat altruista, així com el seu testimoni de fe insubornable, van signar la seva sentència de mort, la matinada del 3 al 4 de desembre del 1936 al cementiri de Montcada. Fins aquí la història per tots sabuda, però gràcies a la seva filla Maria Dolors Tort Gavín, de 90 anys, l'única supervivent dels 13 fills que va tenir el matrimoni, en coneixem la versió més personal.

Què li van explicar del seu pare la mare i els germans?

El record del papa sempre va ser viu dins de casa. Era un sant baró, un home extraordinari. Cada diumenge al matí,

després de missa, se n'anava a l'hospital de Sant Llútz a afaitar els leprosos. Procurava mestres per als pobles que no en tenien. Pagava llits a malalts de tuberculosi a l'hospital de l'Esperit Sant. A casa era molt afectuós. Gaudia d'endur-se'ns tota la colla de passeig. La gent, quan el veia, comptava quants érem. Passa que la mama va estar divuit anys sense moure's de casa, ja sigui embarassada o donant el pit. En total van tenir 13 fills, però vam ser 11 els que vam viure junts. El Jordi va morir en néixer i l'Antonio va morir de peritonitis.

Quin ha estat el seu llegat de fe?

El llegat que ens va deixar era una gran fe en la providència divina i de fer el bé als altres. Era un home molt valent i molt guapo, però no es deixava retratar mai. El retrat en què se'l veu més bé és durant una Setmana Santa a Barcelona portant el Sant Crist.

La professió d'argenter, venia de tradició familiar?

No. El seu pare era forner de Monistrol de Montserrat i la mare tenia una merceria a Igualada, però com que el noi tenia molta traça dibuixant

van decidir instal·lar-se a Barcelona perquè pogués estudiar. Al taller del papa hi havia uns vint treballadors entre estoigistes, gravadors, dauradors... Sobretot feien joies per a la litúrgia, com copons o custòdies. Al Museu de Montserrat tenen un copó del pare que suposo que ens el deixaran per a la celebració de la beatificació. Quan va venir la guerra folrava ànimes d'or en cinturons de senyor o en cintes de barrets. També amagava l'or en forma de botons de jaquetes o americanes. A casa ens van arribar a fer fins a catorze registres. Tot el que no els interessava ho van llençar pel balcó i a la plaça de Sant Jaume ho van cremar. El que tenia valor s'ho van endur.

Com va tirar endavant la seva mare, Maria Gavín, sola amb onze fills?

Nostre Senyor va tenir cura de nosaltres. Hi havia famílies com els Banderas o els Massó que ens donaven el pa de racionament. Menjàvem molt senzill, fèiem sopes i farinetes. També ens donaven pots grossos de llet en pols de la marca Klim. Els amics del papa van donar feina als germans grans i als petits, una plaça gratuïta en escoles religioses. ■

Antoni Tort, portant del Sant Crist, a l'esquerra de la imatge.

Antoni Pérez Moya. Arxiu Família Tort

L'arquebisbat de Madrid celebra un acte de reconeixement i reparació a les víctimes d'abús al si de l'Església

Cardenal José Cobo: “No volem, no podem, no hem de girar full”

Els testimonis van posar en evidència la dimensió de la xacra dels abusos.

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

JOSÉ COBO

“Venim aquí per posar-nos davant del dolor de les víctimes, del vostre patiment, que també vol ser el nostre. Mai no serà prou el que fem per reparar el que ha passat”

Ells em van donar l'educació i la cultura, però em van robar l'ànima. Des que va passar, fa més de 40 anys, no tinc por de la mort, sinó de la vida.” Aquest és un dels testimonis esfereïdors que es van sentir el dilluns 21 d'octubre en l'acte de reconeixement i reparació a les víctimes d'abús a l'Església, organitzat per l'arquebisbat de Madrid.

En un primer moment, a les portes de la catedral madrilenya de l'Almudena, centenars de persones es van congregar per sentir les veus de les persones víctimes d'abús, que evidencien la magnitud d'aquesta xacra. Després de deixar-se tocar pel dolor dels testimonis, els assistents a l'acte van passar a l'interior de la catedral on es va fer l'acte penitencial i on l'Església madrilenya va refermar el seu compromís vers les víctimes.

L'arquebisbe de Madrid, el cardenal José Cobo, va ser contundent quan va afirmar que “no volem, no podem, no hem de girar full”. El purpurat, molt commogut, va agrair el testimoni valent de les víctimes que ajuda a “aprendre a mirar d'una altra manera, a escoltar, a plorar, a prendre mesures i a iniciar processos de guariment i de purificació. Encara ens queda continuar aprenent i caminant”.

Per això, deia: “Us deviem aquest acte de reconeixement i reparació. Avui us volem mostrar la nostra condolença i el nostre desig de posar tots els mitjans per continuar acollint i afrontant tot el patiment injust que heu patit.”

L'arquebisbe de Madrid va voler deixar molt clar que és temps “dels fets, d'escoltar, d'aprendre, de reconèixer i de reparar”. Va insistir en el fet que les llàgrimes i el dolor de les víctimes “ens han obert els ulls per reconèixer que no hem tingut cura de les víctimes, que no us hem defensat i que ens hem resistit a entendre-us quan més ho necessitàveu”.

De manera rotunda, va refermar que l'Església de Madrid vol afrontar el dolor que provoca tot tipus d'abús: sexual, de poder, de consciència i espiritual. “Per això avui venim aquí”, va subratllar, “per posar-nos davant del dolor de les víctimes, del vostre patiment, que també vol ser el nostre. Mai no serà prou el que fem per reparar el que ha passat. (...) Gràcies a la vostra tenacitat i valentia, ens hem sentit instats a repensar moltes coses i a purificar els nostres estils de relació dins i fora de l'Església”.

El cardenal José Cobo va expressar que “necessitem continuar madurant per posar en marxa un model de funcionament eclesial menys clerical, més sinodal i corresponsable. (...) Insistirem en la formació adequada de clergues i religiosos i religioses, i també del laïcat”. Segons el purpurat, “el testimoni que les víctimes oferiu ens denuncia un conjunt de pràctiques pèssimes que ha de ser clausurat per sempre”.

Com a símbol del compromís de l'Església de Madrid, es va plantar una olivera en un lloc ben visible des de dins i des de fora del recinte de la catedral. “L'olivera, amb les seves cicatrius, mostra la verdor perenne i ens ensenya que és possible el miracle del consol de l'oli i de la vida que s'obre pas quan les arrels abracen fermes la terra”, va reflexionar el cardenal Cobo. ■

Francina Alsina Canudas, presidenta de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

“La dignitat i el benestar de les persones han d'estar al centre de l'agenda política”

MONTSERRAT CREUS
Secretària del GIEC

Quina és la missió principal de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya?

La Taula és una institució que va néixer fa vint anys amb la voluntat d'aglutinar i representar les entitats socials catalanes i, així, tenir una veu comuna, coherent i reconeguda davant les administracions i la societat en general. La nostra acció sobretot es focalitza en dos objectius: la defensa dels drets socials i la lluita per erradicar la pobresa, l'exclusió i les desigualtats i l'enfortiment del tercer sector perquè les organitzacions socials siguin més eficients, eficaces i innovadores a l'hora d'atendre, acompanyar i donar suport a 1.900.000 persones en situació i/o risc d'exclusió social a Catalunya.

El 12 de novembre se celebraran eleccions a la Taula per escollir una nova presidència i una nova junta directiva...

Efectivament, i m'agradaria fer un balanç molt positiu dels set anys que he estat presidenta de la Taula. Ara, quan miro enrere, és quan m'he adonat de com ens hem posicionat com a Taula al llarg d'aquests anys i com s'ha aconseguit que el sector camini de la mà. Hi ha hagut una feina important per part de tothom i he tingut la sort de poder gaudir d'unes juntes directives excepcionals, que han treballat a favor de la unitat i cohesió entre totes les entitats que constituïm el sector. Crec que hem assolit amb escreix una de les missions fundacionals de la Taula, la de la incidència política, tant en la defensa dels drets socials com en l'enfortiment del sector. Ara, el reconeixement implícit

de les administracions s'ha de traduir en un de garantit per llei, amb suport institucional i un finançament adequat a través de la Llei del Tercer Sector, que m'hauria agradat que s'aprovés en aquest últim mandat.

Què demanen des de la Taula al nou Govern?

El que demanem, no només al Govern sinó també als grups parlamentaris, és valentia i fermesa política per arribar a acords i consensos durant aquesta legislatura a favor de les persones i la defensa dels drets socials. Erradicar la pobresa i reduir les desigualtats ha de ser una prioritat indiscutible perquè la dignitat i el benestar de les persones han d'estar al centre de l'agenda i les decisions polítiques. Aquests acords s'han de traduir en el fet de reprendre i desenvolupar bona part de les mesures que van quedar interrompudes amb la convocatòria d'eleccions anticipades i que van ser treballades aleshores des del consens: fer efectiu el traspàs de l'Ingrés Mínim Vital a la Generalitat i el conveni que regula la pobresa energètica, reprendre el projecte de modificació de la llei de la renda garantida, posar en marxa la prova pilot de la Renda Bàsica Universal, etc. ■

“He tingut la sort de poder gaudir d'unes juntes directives excepcionals, que han treballat a favor de la unitat i cohesió entre totes les entitats”

A reveure, mossèn Santamaria

FRANCESC BALCELLS I TEIXIDÓ

Alcalde del Palau d'Anglesola

Agraïm aquest bé de Déu d'anys essent un palauanglesolí més, vetllant per la parròquia i el poble sencer

A reveure, mossèn Josep Santamaria. Ja us ho dèiem també fa 22 anys, quan vau pujar a Berga després de tres dècades vivint i servint al Palau d'Anglesola. En aquella eucaristia festiva, cantada per la coral i l'agrupament escolta, us agraïem l'acompanyament que havíeu fet a la comunitat palauanglesolina des del 1972 fins al 2002.

Foren temps de canvis al país i a la vila i, enmig d'aquests canvis, el mossèn sempre hi era. Amb el tarannà humil, de mitja rialla i un xic sorrut, però sempre present. Quantes famílies us recorden a la vora de les persones malaltes, essent-hi amb una tendresa exquisida! I quantes i quantes vegades vau parar taula sota la mirada atenta de sant Joan Baptista! Eren temps de misses: diàries, vespertines, misses d'alba... I és que celebrar l'eucaristia

ha estat la força de la fe i de la vida de Mn. Santamaria, com han pogut gaudir també els seus companys residents de Nostra Senyora de Queralt. Ben bé, mossèn Josep, formeu part de la fesomia del Palau. Un bon grapat de generacions de persones de finals del segle XX us recordem amb afecte perquè, a banda dels sagraments, us hem tingut fent catequesi, de mestre a l'escola a l'hora de religió, entre escolans, i també us hem vist a plaça per festes majors o a les processons.

Més enllà de la bonhomia innegable, de la predilecció pels malalts i una sornegueria pròpia, hi ha una actitud de mossèn Josep que volem fer-nos nostra: l'adaptació. Els temps canviants de la societat no bateguen al mateix ritme dels temps de l'Església. Ell, segurament sense entendre els girs, deixava fer. I confiava. És així, per exemple, com va acollir l'agrupament escolta que va néixer el 1996 vora la comunitat cristiana, omplint les misses de guitarres i sarau. El mossèn s'ho mirava atònit... i deixava fer.

Agraïm aquest bé de Déu d'anys essent un palauanglesolí més, vetllant per la parròquia i el poble sencer. Del 2002 ençà rebia puntualment la revista *Avenç del Palau d'Anglesola* a la residència i tot fullejant-la li agradava preguntar pels feligresos mentre seguia l'evolució de la seva estimada vila. En aquest raconet del Pla d'Urgell és on mossèn Josep ha fet la carrera més llarga i prolífica de pastor.

Agraïm de cor el vostre llegat, tot l'acompanyament, tota l'estima, que avui esdevenen pregària sincera d'acció de gràcies de tot un poble. Perquè us enyorem creients i no creients que us hem conegut. Us veiem cantant una simfonia de goigs amb sant Blai, sant Joan, sant Roc, santa Llúcia, la Verge de les Sogues i l'estimada Mare de Déu de Queralt.

"Una bona persona i un bon capellà", resumia amb tota la saviesa del món una padrina de ca la Cileta. A reveure, mossèn Josep, i moltes gràcies per enriquir el poble amb el vostre ministeri i ser part del Palau d'Anglesola durant tants anys, ajudant-nos a ser bons ciutadans i cristians conscients. ■

TERRASSA

La diòcesi celebra la seva festa patronal

El dissabte 19 d'octubre es va celebrar la solemnitat de la Mare de Déu de la Salut, patrona de la diòcesi, a totes les parròquies i comunitats del territori diocesà. Al santuari de la Salut, a Sabadell, va presidir la missa el vicari general, Mn. Fidel Catalán. Hi van assistir els membres del comitè executiu del santuari, el Seminari diocesà, els membres del Moviment Cursets de Cristiandat i nombrosos fidels i devots de la Mare de Déu.

VIC

Religioses fan els vots a Manresa

El dissabte 12 d'octubre, la col·legiata basílica de la Seu de Manresa va acollir una cerimònia solemne de vots religiosos de les Germanes de l'orde de les Serventes del Senyor i de la Verge de Matará. L'acte va ser presidit pel bisbe, Romà Casanova, i va congregar fidels de diverses procedències.

TORTOSA

Gran diada Diocesana a Tortosa

Dissabte 19 d'octubre, al recinte del Col·legi Sagrada Família de Tortosa, es va celebrar una Jornada Diocesana que va aplegar més de 700 persones arribades de 47 pobles i ciutats del bisbat i de diversos moviments i congregacions. Van ser convocades pel bisbe Sergi Gordo, amb el lema "Caminem junts, plens d'esperança".

LLEIDA

La imatge de Santa Úrsula recupera la seva esplendor

El retaule gòtic de pedra policromada de Santa Úrsula ja torna a lluir a l'església de Sant Llorenç, un cop finalitzades les obres de muntatge posteriors a la seva restauració al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya. El bisbe Salvador va beneir l'obra el 19 d'octubre i va agrair les aportacions econòmiques dels fidels i de les institucions, que han permès recuperar-ne l'esplendor.

TARRAGONA

Inici de curs de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós

El dia 17 d'octubre va tenir lloc l'acte inaugural del nou curs acadèmic 2024-2025 de l'INSAF. Després de la celebració de l'eucaristia que va presidir l'arquebisbe Joan Planellas a la capella del Seminari Pontifici de Tarragona, es va dur a terme l'acte acadèmic, amb la lliçó inaugural sobre el musicòleg Mn. Higini Anglès que va pronunciar el Dr. Joaquim Garrigosa.

GIRONA

El "bullying", tema central de la 12ena edició de la Missa sobre l'Empordà

La falda del Castell de Sant Ferran de Figueres va acollir, el 20 d'octubre, la 12ena Missa sobre l'Empordà, que va ser concelebrada per tots els preveres de l'arxiprestat. Hi van participar unes 200 persones, entre les quals els infants de la catequesi i les seves famílies, ja que el tema central de la celebració va ser el *bullying*.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Els seminaristes del curs propedèutic visiten la diòcesi

Els dies 10 i 11 d'octubre, els seminaristes del curs propedèutic de Catalunya, acompanyats pel seu formador, Mn. Jordi Domènech, van realitzar una visita formativa a la diòcesi. Un total de 15 seminaristes van participar en aquesta experiència, orientada a enfortir els llaços entre ells i apropar-se a la realitat eclesial de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

SOLSONA

625 anys de l'arribada de les relíquies dels sants màrtirs a Cardona

El 20 d'octubre la parròquia de Cardona va celebrar els 625 anys de l'arribada de les relíquies dels sants màrtirs Celdoni i Ermenter. La solemne eucaristia fou presidida pel bisbe de Vic, Romà Casanova, i concelebrada pels mossens de la parròquia, Carles Pubill i Antoni Guixé, i d'altres vinguts de fora. Cal fer esment de l'assistència d'alguns devots de Cellers que van portar les seves relíquies que ells conserven també de sant Celdoni i sant Ermenter.

URGELL

50 anys de la creació del Consell de Pastoral a la parròquia de Sant Ot

L'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, va presidir, juntament amb el bisbe coadjutor, Mons. Josep-Lluís Serrano, l'acte de commemoració dels 50 anys del Consell de Pastoral de la parròquia de Sant Ot, a la Seu d'Urgell, en el qual es va fer memòria de les activitats que s'han dut a terme en aquest temps, i les persones que les han fet possible. L'acte es va celebrar al Casal Parroquial el vespre del 17 d'octubre.

RAFAEL MUÑOZ MELGAR

Delegat d'Educació de
l'arquebisbat de Tarragona
i coordinador del SIERC

AULA EDUCATIVA

Els docents catòlics, pelegrins en l'esperança

És una oportunitat per aprofundir en la nostra vocació docent i per renovar el nostre compromís amb l'ensenyament de la fe

El Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC), creat el novembre del 1981, és un servei de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) que té com a tasca principal la cura de l'ensenyament de la Religió catòlica a l'escola i com una ajuda a cada bisbe en la tasca que li és pròpia en el camp de l'educació. A més, té encomanada la formació continuada del professorat de Religió catòlica.

Enguany el SIERC, amb la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, torna a organitzar per dinovè any consecutiu les tradicionals Jornades de mestres i professors de Religió de Catalunya i Andorra, sempre sota el lema "Aprendre/Ensenyar".

Aquesta vegada hem cregut oportú afegir al lema la paraula esperança: "Aprender/Ensenyar en l'Esperança" i és que les jornades es transformen en un pelegrinatge a Roma els dies 1 i 2 de març, amb motiu del Jubileu 2025. Aquest pelegrinatge és més

que un viatge; és una oportunitat per aprofundir en la nostra vocació docent, per connectar amb l'espiritualitat, i per renovar el nostre compromís amb l'ensenyament de la fe en un moment tan especial. A més, es tracta d'una activitat reconeguda com a formació de 15 hores pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

L'esperança forma part de l'ADN de qualsevol persona que es dediqui vocacionalment a l'educació. Veiem en el logo del Jubileu la representació de les nostres aules: alumnes de diferents països i cultures d'arreu del món, nouvinguts i autòctons, que esperen l'abraçada fraternal de companys i mestres. Una abraçada que, com al logo, és un suport imprescindible; perquè la vida dels infants, dels adolescents i dels joves és, en definitiva, una trajectòria, un viatge per aigües no sempre tranquil·les i s'ha d'estar ben aferrat per no naufragar.

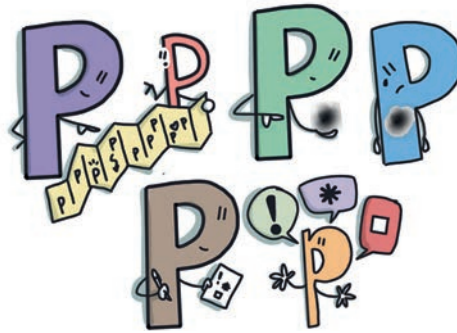
El nostre alumnat ja participa en

projectes solidaris i campanyes de sensibilització sobre la pobresa, la desigualtat i la protecció del medi ambient, alineades amb els principis del Jubileu, perquè si volem un món millor, si aspirem a millorar o transformar una realitat marcada per la injustícia, la desigualtat social i el dolor de les persones que romanen en els marges de la societat ens cal fe i caritat, però, sobretot, esperança. També serà un bon moment per dialogar sobre el significat espiritual del Jubileu, unint història, cultura religiosa i pastoral perquè es pugui entendre l'esdeveniment com una oportunitat per al creixement personal i la transformació espiritual.

Anirem al Jubileu com a docents de Religió catòlica de l'escola pública o com a docents de l'escola cristiana, però anirem conscients que és Crist el far que ens il·lumina. Anirem com a comunitat pelegrina cap a aquella creu dinàmica que es corba cap a la humanitat i que ofereix la seguretat de l'esperança. ■

SALUD PORRAS

Directora del Departament de Psicologia
de la Universitat Abat Oliba CEU

@juanjoferesola

APUNTS DE PSICOLOGIA

Salut mental cada dia

És important cercar la suficient conciliació entre les necessitats laborals i familiars

El 10 d'octubre es va celebrar el Dia Mundial de la Salut Mental, promogut per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Però la salut mental no és un tema del 10 d'octubre, és un tema de cada dia de l'any. Perquè cada dia tenim l'oportunitat d'orientar-nos cap a un estil de vida saludable, que tingui un efecte preventiu en la nostra salut mental i la del nostre entorn.

Ara bé, observem que el model mèdic ha anat escampant-se, de manera que s'ha normalitzat el fet de patològitzar-ho gairebé tot. Normalitzem termes com "estar ansiós, deprimit", i emprem termes com "persona altament sensible, això em fa venir TOC, o estic traumat", etc. Com si tota forma de patiment tingués un diagnòstic. Però no tot problema o malestar és una patologia, sinó que el patiment forma part normal d'una vida sana. Segons la definició utòpica de salut que ofereix l'OMS (estat complet de benestar físic, mental i social), la immensa majoria estariem

malalts. En contraposició, proposaria entendre l'estil de vida saludable com aquell ordenat i orientat al bé, no a l'absència de patiment.

Enguany el Dia de la Salut Mental estava dedicat a la salut mental a la feina. Es pretén conscienciar sobre com el context i l'estrès laborals poden influir en la nostra salut mental. El grau d'estrès seria el resultat de la diferència entre els factors de l'estrès del context i els recursos i habilitats per gestionar-los. Un excés d'estrès pot ser precipitant de trastorns mentals en persones amb vulnerabilitat concretes.

Convé tenir en compte algunes recomanacions per gestionar els factors d'estrès a la feina i així tenir cura de la salut mental. A més d'hàbits saludables en general (alimentació, descans i activitat física adequats), la primera recomanació seria dedicar una estona setmanal a l'organització, planificació i priorització adequada de tasques. També convé planificar pauses breus que

ens permetin "refrescar" la ment, millor si és canviant de tasca. És important cercar la suficient conciliació entre les necessitats laborals i familiars. Conrear competències interpersonals com l'escolta activa amb els companys, saber oferir o demanar suport davant dels problemes, practicar la comunicació assertiva (autorespecte i respecte per l'altre), ser constructiu i compartir en equip els problemes, esmorteeixen molt l'estrès. Aquestes competències les podríem resumir en el fet d'orientar-se cap al bé als altres i a un mateix. La pràctica de la relaxació i meditació són convenients, així com el conreu de la vida espiritual en els creients.

Finalment, millorar la motivació cap a la nostra feina és fonamental perquè augmenta la consciència de propòsit de la nostra feina, per què fem el que fem, quin tipus de servei fem i a quin bé està orientat, en qui pot fructificar. Això ens manté resilients i ens enforteix la salut mental. ■

La comunitat parroquial de la Mare de Déu de la Mercè està compromesa amb l'evangelització, l'acollida i la integració de persones de diferents cultures

FAR DE FE I ESPERANÇA A LLEIDA

MAC

Fotos: Arxiu de la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè

Fa quaranta-cinc anys s'inaugurava l'església de la Mare de Déu de la Mercè, situada al barri de la Mariola a Lleida. La parròquia, animada pels religiosos mercedaris, s'ha convertit en un pilar fonamental per a la comunitat local, tot oferint serveis religiosos, acompanyament integral i un suport incondicional a tots els seus membres, amb una dedicació especial als més vulnerables: les persones privades de llibertat i els migrants, els quals s'enfronten sovint a situacions de xenofòbia, explotació laboral i barreres lingüístiques i culturals. Aquesta identitat redemptora, seguint el ministeri del seu fundador, sant Pere Nolasc, ha estat sempre l'essència vital de l'Orde de la Mercè.

Una de les sortides organitzades pels Cursos Alpha.

Celebració de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè.

“La nostra comunitat parroquial s’ha enriquit enormement gràcies a la integració de persones de diferents cultures, especialment de Llatinoamèrica. Aquesta diversitat cultural ha comportat una varietat de valors, costums i tradicions que han revitalitzat la nostra vida parroquial. Ha tingut lloc un enriquiment espiritual: hem après i ens hem evangelitzat mútuament a través de les diferents espiritualitats i tradicions que cada cultura aporta. Hem desenvolupat una capacitat més gran d’integració i acceptació”, explica el P. Vicente Zamora Martín, o.m., rector de l’església de la Mare de Déu de la Mercè des de l’any 2016. “El balanç d’aquests anys —afegeix— és molt positiu, i destaquem el creixement en participació i l’enfortiment de la comunitat.”

DIÀLEG I DISCERNIMENT

El rector considera essencial una evangelització renovada per respondre als reptes dels temps actuals, centrada en l’eucaristia, l’adoració, el sagrament de la reconciliació i l’acompanyament espiritual perso-

Recés d’Emmaús per a homes; a l’esquerra, el P. Vicente Zamora, director espiritual de l’encontre.

nalitzat. Assegura que, “inspirats pel papa Francesc, hem adoptat mètodes moderns i efectius com els Cursos Alpha i els Recessos d’Emmaús, que han demostrat ser eines poderoses per atraure tant nous creients com aquells que cerquen redescobrir la seva fe”.

La parròquia, que pertany a l’arxiprestat de la Mare de Déu de l’Acadèmia i al bisbat de Lleida, viu intensament aquest temps eclesial de sinodalitat, promovent una participació activa i corresponsable de tots els seus membres. “Es fomenta un ambient de diàleg i discerniment comunitari, on es valora la diversitat de veus i es busca plegats la voluntat de Déu. Es procura que el lideratge i protagonisme a la parròquia, després de l’Esperit Sant, sigui dels laics”, posa en relleu fra Vicente.

De dilluns a dissabte, a la parròquia hi ha dues misses: a les nou del matí i a les vuit de la tarda; diumenges s’oficien tres misses: a les nou del matí, a dos quarts d’una del migdia i a les vuit de la tarda. Hi ha possibilitat de confessió mitja hora abans de les misses.

COMUNITAT VIVA I ACTIVA

Els mercedaris tenen, com a mestre i model, Crist redemptor, qui, amb la seva mort, ha alliberat la humanitat de tota esclavitud. La parròquia de la Mare de Déu de la Mercè de Lleida és una comunitat viva i activa, que acull una diversitat de grups i moviments que enriqueixen la vida espiritual dels seus membres.

Cal destacar les Comunitats Neocatecumenals, que promouen una formació cristiana profunda a través de catequesi i convivència comunitària; Hakuna, moviment juvenil que fomenta l’adoració eucarística i l’evangelització entre els joves; els Cursos Alpha, sessions evangelitzadores (acollida, xerrada i debat) en què els participants exploren la fe cristiana, o la Renovació Carismàtica Catòlica, grup que té com a propòsit contribuir a la renovació espiritual de l’Església i de la societat, suscitada per l’Esperit Sant i enfocada des dels dons carismàtics.

També és molt rellevant el Projecte Amor Conjugal, adreçat a enfortir els matrimonis cristians a través de recessos i tallers. Es basa en tres pilars fonamentals: formació, pregà-

ria i amor. Pretén descobrir el tresor amagat en el misteri del sagrament del matrimoni. “Com a matrimonis, també tenim l’objectiu de la santedat i per aconseguir-ho, dins i fora de la llar, hem de comptar amb l’ajuda de l’Esperit Sant. És Ell qui forja la nostra relació per després ajudar i compartir amb altres parelles o famílies”, informen els responsables d’aquesta iniciativa.

Així mateix, són notables els Recessos d’Emmaús, que ofereixen experiències espirituals intenses per renovar la fe dels participants. Es duen a terme al santuari de Sant Josep de Calassanç, a Peralta de la Sal (Osca), per a homes i dones, per separat. Per la seva banda, la Confraria de la Mercè, promou la devoció a la Mare de Déu de la Mercè i organitza activitats religioses i caritatives. Forma part de la Fraternitat Laical Mercedària, que s’inspira i viu la seva fe i compromís cristià fent seves l’espiritualitat i la missió redemptora de la Mercè.

L’Associació de Timbals i Tambors va néixer l’any 2009 gràcies a les gestions i els esforços de fra Joaquín Pina. Infants, joves i adults convergeixen en aquest grup, el protagonista del qual és l’entusiasme d’acompanyar la parròquia en les seves diverses activitats.

Vida Creixent és un moviment solidari i cristià que es va implantar a Espanya el 1979 i a Catalunya uns anys després. Està integrat per persones jubilades que se senten útils i il·lusionades a posar el seu temps, experiència i riquesa humana i espiritual al servei dels altres. S’hi apleguen mensualment, de setembre a juny, i participen en dues assemblees generals, a l’inici i final de curs.

També hi ha el Grup de Bíblia Sant Pau i dos grups marians de pregària.

Aigua Viva Mercedària és el nom del cor parroquial que, sota la direcció de Miguel Ángel Olmos, aporta, amb el seu dinamisme i autenticitat, un valor important a la comunitat. Una de les particularitats és que moltes de les seves cançons són repertori propi; l’autora n’és Isa Carrera, esposa del director. El cor es reuneix els diumenges a les dotze del migdia per assajar i posteriorment participen en la missa de dos quarts d’una.

FONT DE LLUM

Segons el P. Vicente Zamora, “a curt termini, la parròquia es proposa

La parròquia de la Mare de Déu de la Mercè de Lleida acull una diversitat de grups i moviments que enriqueixen la vida espiritual dels seus membres

establir un programa específic continu que acompanyi els nous membres en el seu creixement espiritual. A llarg termini, l’objectiu és continuar enfortint la comunitat, assegurant que cada persona que s’uneix a la parròquia hi trobi un camí clar per participar activament en la vida parroquial i créixer en la seva fe”. “Procurarem, a la llum de l’Esperit Sant, implementar nous ministeris que promoguin l’anunci del regne de Déu enmig d’aquesta societat, que cada dia està més secularitzada i mancada dels valors cristians.”

“La parròquia de la Mare de Déu de la Mercè s’ha consolidat —afirma fra Vicente— com un far de fe i esperança a Lleida, gràcies al seu compromís amb l’evangelització, l’acollida i la integració de diferents cultures, fomentant tot el que ens uneix i superant el que ens separa i divideix. Amb una comunitat vibrant i una visió clara per al futur, continua sent una font de llum i esperança, alhora que reflecteix l’amor misericordiós de Déu a les perifèries de la ciutat”. ■

PARRÒQUIA DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ

Rambla de la Mercè, 14 – Lleida
Bisbat de Lleida

Mirar més enllà de nosaltres mateixos
ens fa prendre consciència que Déu ens ha cridat
a una missió

Una vida plena de sentit

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, en el seu conegut llibre *L'home a la recerca de sentit*, el metge i psiquiatre jueu Viktor E. Frankl fa un noble exercici d'observació de la realitat humana, la pròpia i la dels seus companys, en el tràgic marc dels camps de concentració. La seva intenció no és relatar les atrocitats que s'hi van viure, sinó posar de manifest la capacitat de reacció de l'ésser humà en els moments més durs de la seva existència.

Les seves reflexions no tenen pèrdua. Avui em fixo en una d'elles que considero fonamental, especialment en els nostres temps. El

psiquiatre ens adverteix sobre una trampa en què podem caure en relació amb la nostra actitud davant la vida. Diu: "Hem d'aprendre i hem d'ensenyar a les persones desesperades que el sentit de la vida no depèn en realitat d'allò que encara esperem de la vida, sinó, més aviat, i de manera exclusiva, d'allò que la vida espera de nosaltres!"

Potser la societat actual ens convida a ansiejar sempre: ens ubica individualment en el centre de la vida i pretén fer-nos entendre que tenim dret a esperar-ho tot, a tenir-ho tot, a servir-nos de les institucions i, fins i tot, de les persones, per al nostre profit personal. I potser hem arribat a pensar que la felicitat consisteix en tot això. Ara bé, aquesta manera d'entendre la pròpia existència comporta un perill que a ningú no se li escapa. Si alguna vegada la vida no ens dona el que creiem que necessitem o mereixem, podem caure en un sense sentit i en la desesperança. I és tan fàcil que això ens pugui passar! Segurament tots en tenim experiència.

Si, en canvi, ens posicionem en la perspectiva a la qual ens convida Frankl, la situació canvia radicalment. Ja no és cadascú, amb les seves necessitats i gustos, que es posa al centre, sinó la "Vida" en majúscules; una vida que incorpora els altres, la

societat, la natura. Mirar més enllà de nosaltres mateixos ens fa prendre consciència que Déu ens ha cridat a una missió, que som necessaris els uns per als altres, que podem posar cadascú la nostra part per construir junts un món millor, un món que és de tots i és per a tots.

Nosaltres, els cristians, hem de ser testimonis d'aquesta vida de donació. El seguiment del Crist no és mai un mer consol o un tranquil·litzant. Ben al contrari, hem estat enviats per Jesús per fer vida el seu Evangelí que ens ensenya que "qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi, la trobarà" (Mt 16,25). Aquesta experiència ens la mostren molts sants i santes que s'ho han jugat tot per descobrir la perla preciosa d'estimar sense esperar res, sense mesura ni condicions.

Descobrim-nos a nosaltres mateixos en la dignitat de la nostra condició humana. I en cada moment, fins i tot en el que ens sembla més obscur, preguntem-nos què vol la vida de nosaltres, què vol Déu de nosaltres. Així serem testimonis creïbles d'un Regne que no és mera quimera sinó utopia. Sempre haurem de fer el primer pas, amb coratge i valentia. Però aquest serà el preu d'una vida plena de sentit i de felicitat autèntica. ■

Els sants de la porta del costat són aquells que viuen la seva fe enmig del món essent reflex de la presència de Déu en les coses senzilles de cada dia

Siguem sants de la porta del costat

SERGI GORDO RODRÍGUEZ
Bisbe de Tortosa

Estimats diocesans, amics i amigues,
Deia sant Joan Bosco que “l’alegria és la criatura més bella que va sortir de les mans de Déu després de l’amor”. Una virtut, assegurava el fundador dels Salesians, que al costat de l’estudi i la pietat, “és el millor programa per fer-te feliç i que més beneficiarà la teva ànima”. Aquestes paraules del sant de la joventut, amic i mestre dels joves, ens deixen un missatge clar i determinant: l’objectiu de la santedat és fer-nos veritablement i completa com Crist, perquè la seva alegria sigui també la nostra i la nostra joia sigui completa (cf. Jn 15,11). Només així, essent semblants a Ell, lliurant la pròpia vida en cada trobada, po-

drem estimar-nos els uns als altres a la mesura del seu amor (cf. Jn 15, 12).

La festa de Tots Sants i la dels Fidels Difunts que acabem de celebrar ens recorden, en el cor d’aquest camí sinodal que estem recorrent junts, la nostra crida a la santedat. Déu no pronuncia el nostre nom per un desig exclusivament moralista o doctrinal, sinó que es fixa en la nostra mirada, en el nostre esperit i en les nostres mans perquè —per Ell i per a Ell— responguem a una necessitat espiritual que transforma totalment la vida.

La crida a la santedat és exclusiva per a cadascú de nosaltres i ens deixa en l’ànima un pòsit inusitat de compassió, gràcies a l’eterna confiança que el Senyor diposita en nosaltres. Mentre que els sants que ja han arribat a la presència de Déu “mantenen amb nosaltres llaços d’amor i comunió”, tal com assenyala el Papa Francesc en la seva exhortació apostòlica *Gaudete et exsultate*, l’Esperit Sant vessa santedat a mans plenes en el poble fidel de Déu que camina cap a la Terra Promesa. Em refereixo als “sants de la porta del costat”, aquells que viuen la seva fe enmig del món essent, com apunta el Sant Pare,

“reflex de la presència de Déu” en les coses senzilles de cada dia.

La nostra diòcesi de Tortosa és terra de sants, és el bressol d’homes i dones que han estat veritables herois i heroïnes en l’exercici de les virtuts, lliurant la pròpia vida en el martiri. Penso en sant Salvador d’Horta, germà profès de l’orde franciscà; en sant Francesc Gil de Federich, missioner dominic a Filipines i Vietnam; en sant Pere Màrtir Sans i Jordà, bisbe de l’Orde de Predicadors; en santa Maria Rosa Molas i Vallvé, fundadora de la congregació de Ntra. Sra. de la Consolació; en sant Enric d’Ossó i Cervelló, fundador de la Companyia de Santa Teresa de Jesús; en el beat Jacint Orfanell; en el beat Manuel Domingo i Sol, fundador de la Germanat de Sacerdots Operaris diocesans; així com en tants d’altres.

El seu testimoni ha d’encoratjar en nosaltres el desig d’estimar Déu en cadascuna de les persones que trobem en el camí. El Senyor ens diu amics (cf. Jn 15,15) perquè siguem Església que estima i serveix sense mesura, de tal manera que, quan els altres ens mirin, només puguin dir: porten el rostre de la santedat gravat en la seva mirada. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Per què el Nou Testament no condemna l'esclavatge?

AGUSTÍ BORRELL

Carmelita i biblista

Resulta impensable una defensa de l'abolició de l'esclavatge al segle I de la nostra era. L'apòstol Pau escriu una carta personal a Filèmon sobre com ha de tractar el seu esclau Onèsim, que s'ha escapat i, per tant, és mereixedor d'un càstig exemplar. Onèsim s'ha trobat amb Pau i, escoltant la seva predicació, s'ha fet cristià.

Pau el retorna al seu amo, però demana a Filèmon un nou tipus de tracte envers el seu esclau, que supera les relacions tradicionals entre amo i esclau. Li demana que el rebi no ja com un esclau, sinó com un germà estimat, "tant humanament com en el Senyor" (Filèmon 16). En el seu context, l'aplicació d'aquest criteri és autènticament revolucionària, i parteix del principi que apareix a la carta als Gàlates: "Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist" (Gàlates 3,28). Les relacions humanes, en aquestes entre amo i esclau, es transformen a partir de la Bona Nova de Jesús. El fet de reconèixer en cada ésser humà un germà fa que sigui absurd que una persona pugui ser esclava d'una altra. Pau no parla explícitament de l'abolició de l'esclavatge —una proposta encara impossible en la cultura grecoromana—, però sí que posa els fonaments que més tard la faran possible. Encara caldrà esperar segles perquè l'esclavatge sigui abolit (si bé malauradament persisteixen encara avui moltes formes d'esclavatge), però l'aportació de Pau va ser decisiva en aquest procés.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Estimeu i sereu a prop del Regne

JAUME BALATEU

Biblista

Il·lustració: Glòria Monés

Feia poc que Jesús havia purificat el temple de Jerusalem expulsant els comerciants i els canvistes. Aquests venien animals i canviaven la moneda per facilitar el compliment de la Llei sobre les ofrenes, holocaustos i sacrificis que ofería el poble en el temple. A l'evangelí d'aquest diumenge llegim que Jesús encara és al temple de Jerusalem. Aquesta vegada dialogant amb un mestre de la Llei que aprova les paraules de Jesús i li pregunta pel primer de tots els manaments.

Els mestres de la Llei eren estudiosos de l'Escriptura. Amb la intenció d'ordenar tots els manaments que emanaven de l'Escriptura, van codificar més de sis-cents preceptes. La majoria cercaven el compliment del dissabte i la puresa ritual. L'amor al proïsme quedava desdibuixat entre la multitud de preceptes. La resposta de Jesús és clara i diàfana. Només hi ha dos manaments que cal complir, l'amor a Déu (Deuteronomi 6,4-5) i, Jesús afegeix un segon manament (Levític 19,18), l'amor al proïsme, perquè l'amor a Déu és indissoluble i no es pot deslligar de l'amor als germans. És a dir, de dos manaments

que estaven separats en l'Escriptura, Jesús en fa un de sol. És important remarcar que el mestre de la Llei reconeix que la resposta de Jesús és encertada i aprova l'acció purificadora de Jesús en el temple, afegint que aquests dos manaments valen més que qualsevol holocaust o sacrifici.

Abans d'aquest episodi Jesús se les havia tingut amb els grans sacerdots, els mestres de la Llei, els notables, els fariseus i els herodians. Aquest mestre de la Llei és una excepció. Com ho va ser Josep d'Arimatea (Marc 15,43-46). I és que no tot està perdut. Déu crida a tothom. Jesús mor per tothom.

Com l'argila i el terrisser, deixem-nos afaïonar per les paraules de Jesús. Cultivem l'amor que surt del nostre interior i responem com el mestre de la Llei d'aquest evangeli amb absoluta fidelitat a Déu. Ell és el centre de les nostres vides. Aquest amor a Déu ens porta a veure amb bons ulls tots els germans i a cercar el seu bé. Així també ho van entendre Pau, que a la carta als Gàlates (5,14) afirma que tota la Llei es troba en el manament del Levític; o Jaume (2,8), que el considera el manament regí. ■

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera

Dt 6,2-6

Escolta, Israel: estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor

Lectura del llibre del Deuteronomi

En aquells dies, Moisès digué al poble: “Reverència el Senyor, el teu Déu, compleix durant tota la vida els manaments que et dono, tant tu, com els teus fills i els fills dels teus fills. Així viureu anys i més anys. Escolta, Israel, mira de posar en pràctica això que et dono; així seràs un poble feliç i nombrós en un país que regalima llet i mel, tal com el Senyor ho va prometre als teus pares. Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb total l'ànima, amb totes les forces. Guarda en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono.”

Salm responsorial

17

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu, roca i muralla que em deslliura. *R.*

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo, escut i força que em salva. Rodejat d'adversaris delirants, clamo el Senyor, crido auxili d'entre els enemics. *R.*

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. Beneïxo el Senyor que em salva. Ha donat grans victòries al seu rei, ha mostrat l'amor que té al seu ungit. *R.*

Lectura segona

He 7,23-28

Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals

Lectura de la carta als cristians Hebreus

Germans, els sacerdots de l'antiga aliança van ser molts, perquè la mort els impedia de continuar en les seves funcions. Però Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals. Per això té el poder de salvar definitivament tots els qui per ell s'acosten a Déu, ja que viu intercedint per sempre a favor d'ells.

Un sacerdot així és el que ens calia: sant, innocent i sense taca; per això va ser tret d'enmig dels pecadors i enlairat més amunt del cel. Ell no necessita, com els altres, oferir víctimes cada dia tant pels seus propis pecats com pels pecats del poble: es va oferir a si mateix una sola vegada. La Llei havia fet sacerdots uns homes plens de febleses, però els termes del jurament que ha substituït la Llei han consagrat el Fill, que serà per sempre un sacerdot perfecte.

Al·leluia

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell

Evangelí

Mc 12,28b-34

Estima el Senyor el teu Déu. Estima els altres

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

En aquell temps, un dels mestres de la Llei anà a trobar Jesús i li va fer

aquesta pregunta: “Quin és el primer de tots els manaments de la Llei?” Jesús li respongué: “El primer és aquest: ‘Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament, amb totes les forces.’ El segon és: ‘Estima els altres com a tu mateix.’ No hi ha cap altre manament més gran que aquest.” El mestre de la Llei li digué:

“Molt bé, mestre. És veritat que Déu és un de sol i que no n'hi ha cap altre fora d'ell. I que estimar-lo amb tot el cor, amb tot el pensament i amb totes les forces, i estimar els altres com a si mateix és millor que tots els sacrificis i totes les ofrenes cremades a l'altar.” Jesús, en sentir aquesta resposta tan assenyada li digué: “No ets lluny del regne de Déu.” I ningú no s'atreu a fer-li cap més pregunta. ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 3

Novembre

3. DIUMENGE

Diumenge XXXI de durant l'any, Verd. Lectures: Deuteronomi 6,2-6 / Salm 17 / Hebreus 7,23-28 / Marc 12,28b-34. A Urgell: **Sant Ermengol, b. (S), Blanc** SANTORAL: Malaquies, b.; Martí de Porres, rel.; Sílvia, mare del papa Gregori el Gran

4. DILLUNS

Sant Carles Borromeu, b. (MO), Blanc. Lectures: Filipencs 2,1-4 / Salm 130 / Lluc 14,12-14 SANTORAL: Fèlix de Valois, prev. i cofund.; Modesta, vg.; Vidal i Agrícola, mr.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. O bé, **Santa Àngela de la Creu, vg. (ML), Blanc.** Lectures: Filipencs 2,5-11 / Salm 21 / Lluc 14,15-24. A Sant Feliu de Llobregat: **beata Maria Ràfols, vg. (ML), Blanc.** A Solsona i Urgell: **Sant Martí de Porres, rel. (ML), Blanc** SANTORAL: Bertil·la, ab.; Elisabet i Zacaries, pares de Joan Baptista; Magne, b.

6. DIMECRES

Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr.

(MO), Vermell. Lectures: Filipencs 2,12-18 / Salm 26 / Lluc 14,25-33. A Barcelona: **Sant Sever, b. i mr. (MO), Vermell**

SANTORAL: beata Beatriu, vg.; Josepa Naval i Girbés, rel.; Lleonard, erm.

7. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Filipencs 3,3-8 / Salm 104 / Lluc 15,1-10. A Barcelona: **Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr. (MO), Vermell.** A Lleida i Tarragona: **beat Francesc Palau i Quer, prev. (ML), Blanc**

SANTORAL: Carina, vg. i mr.; Ernest, mr.; Florenci, b.; Jacint-Maria Castañeda, prev. i mr.; Severí, mr.

8. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Filipencs 3,17-4,1 / Salm 121 / Lluc 16,1-8 SANTORAL: Deodat I, p.; Elisabet de la Trinitat, rel.; Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.

9. DISSABTE

Dedicació de la basílica del Laterà (F), Blanc. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / Joan 2,13-22 SANTORAL: Teodor, mr.

El Sant 6 de novembre

Pere Poveda, humanista i pedagog

Sant Pere Poveda, humanista i pedagog. Així és com el va descriure la Unesco en el centenari del seu naixement, que va ser el 3 de desembre del 1874 a Linares. Aquestes característiques se li atribueixen gràcies a la llarga llista d'obres que ens ha deixat, en les quals es considera que Poveda parla d'un autèntic humanisme pedagògic, que fa referència a tota la humanitat, sense excloure ningú. D'entre aquestes obres, destaca el pla nacional de renovació educativa que va proposar per preparar els professionals pedagògicament i científica perquè ensenyessin la docència a les escoles públiques.

Els orígens d'aquest sant els trobem a Covadonga, on el 1906 va ser nomenat canonge de l'església Col·legial. El 1911 va començar a obrir les primeres Acadèmies, que van suposar l'inici de l'Associació laical Institució Teresiana. Poveda va estar-se a Covadonga fins al 1913, quan va ser nomenat canonge de la catedral de Jaén. En aquesta ciutat va esdevenir professor de Religió, a més de ser professor de Física del Seminari. El 27 de juliol del 1936, Pedro Poveda va ser detingut a casa seva, a Jaén, i l'endemà es va trobar el seu cos, ja martiritzat. Va ser canonitzat a Madrid el 4 de maig del 2003 per sant Joan Pau II. ■

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS

Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis

A més de la pregària dels fidels, en el cor i el cimbal de la missa, la pregària eucarística, preguem pels qui són al purgatori

El purgatori segons la pregària eucarística

El Catecisme de l'Església ens ensenya que, després de la mort i del judici particular, existeix el purgatori. Hi llegim: "Els qui moren en la gràcia i l'amistat de Déu, però imperfectament purificats, tot i tenir la salvació eterna assegurada, sofreixen una purificació després de la mort, a fi d'obtenir la santedat necessària per entrar al goig del cel. L'Església anomena *Purgatori* aquesta purificació final dels elegits, que és totalment diferent del càstig dels condemnats" (CCE 1.030-1.031).

Aquesta realitat és la que estimula els batejats a pregar pels difunts per si es troben en aquesta situació ja que, per la comunió dels sants, també l'Església de la terra pot ajudar, amb la missa principalment, les oracions i altres sufragis, els qui han mort. Evidentment, les nostres pregàries no són necessàries als qui ja veuen Déu cara a cara en el cel i, alhora, són inútils als qui s'han condemnat, atès que les dues situacions són irreversibles. Sant Joan Crisòstom, referint-se als qui han mort salvats eternament però amb necessitat de purificació, deia: "No vacil·lem a prestar ajuda als qui han sortit d'aquest món i oferim per ells les nostres pregàries."

És el que fem cada vegada que celebrem l'eucaristia. A més de la pregària dels fidels, en el cor i el cimbal de la missa, la pregària eucarística, preguem pels qui són al purgatori. Les paraules amb què s'expressa aquest estat són plenes de fervor i de fe, així com de confiança en la misericòrdia divina.

En el cànon romà el sacerdot prega pels "que ens han precedit amb el senyal de la fe i que ara dormen el son de la pau",

i per "tots els qui reposen en Crist". Semblantment, la pregària eucarística segona prega pels "nostres germans que moriren en l'esperança de la resurrecció", és a dir, pels qui han viscut en la fe, i també "per tots els difunts que descansen en el si de la vostra misericòrdia". Tant la primera com la segona pregària comencen pels germans en la fe difunts i s'allarga a tots els qui es troben en una situació de repòs, de descans en el si de la misericòrdia divina.

La pregària eucarística tercera és més sòbria en aquest punt, tot i que manté la diferència entre els creients en Crist i els altres. Diu: "Els nostres germans difunts i tots els qui han sortit d'aquest món en la vostra amistat, admeteu-los al vostre Regne". Preguem pels germans en la fe, i per tots els "amics de Déu" difunts.

Aquesta diferència entre uns difunts cristians i els altres, s'emfatitza en la pregària quarta: "Recordeu-vos també dels qui han mort en la pau de Crist, i de tots els difunts, la fe dels quals només vós heu conegut." Tanmateix, d'aquesta afirmació se'n pot desprendre també la convicció que, sense la fe, no és possible la salvació, per bé que el coneixement complet d'aquesta mateixa fe és cosa exclusiva de Déu.

En qualsevol cas, segons les quatre anàfores principals del nostre missal romà, l'estat de purgatori s'expressa en termes molt consoladors: descansar en la misericòrdia de Déu, dormir el son de la pau, gaudir de l'amistat divina, reposar en Crist... Ben mirat, i segons la pregària de la Mare Església, la purificació per a la visió beatífica de Déu no pot ser una cosa aterridora, sinó una preparació amorosa que ens disposi a contemplar l'Amor etern. ■

Ràdio Estel fa trenta anys

Ramon Fraxedas, primer cap de programes de Ràdio Estel.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Era quan començava la implantació del telefax, i n'instal·lava com a feina extra. A finals de maig del 1994, em van encarregar de portar i muntar un fax a la Fundació Missatge Humà i Cristià, al tercer pis del 460 de la Diagonal de Barcelona. Vaig concertar telefònicament amb Albert Baiget, gerent, la cita per a les onze del matí.

Albert Baiget em va rebre acompanyat de Ramon Fraxedas, cap de programes. Resulta que, parlant, aquell fax que estava instal·lant era per a la futura Ràdio Estel, un projecte de l'arquebisbat de Barcelona.

Vaig muntar-lo i vaig donar les explicacions de funcionament. En la conversa vaig mostrar el meu interès per la ràdio. Vaig explicar que n'era un bon aficionat i que des de feia anys col·laborava en algunes emissores, tot oferint-me voluntàriament per a temes d'història i tradicions, prenent-ne bona nota en Ramon del meu oferiment.

Seria el mes de juliol quan Ràdio Estel va començar el període d'emissions de prova. Anava passant el temps. Un parell de vegades, amb l'excusa del fax, m'hi vaig fer present, fos per explicar-ne el funcionament a nous incorporats, fos per traslladar-lo d'emplaçament. En una d'elles em parlaren del dia de la inauguració oficial i em convidaren,

però no hi podia assistir, ja que em coincidia en hores de feina.

El 28 d'octubre l'arquebisbe Ricard M. Carles, acompanyat del bisbe auxiliar Joan Carrera, el president del Parlament, Joaquim Xicoy, i altres autoritats, va beneir els estudis. Després celebraren un acte als locals veïns dels caputxins de Pompeia.

A primers de novembre rebia una trucada de Ramon Fraxedas. M'havia agafat la paraula i m'encarregava unes falques nadalencques, d'un parell de minuts, on explicava costums i tradicions de Nadal, que es començarien a emetre a partir de la Puríssima.

Vaig anar a gravar-les una tarda. Per l'emissora voltava molta joventut i molt entusiasme, amuntegats i amb poc espai; tots treballaven engrescats. De tècnics, hi havia en Toni Huguet i en David Morral, al qual ja coneixia de feia temps per les meves col·laboracions a Onda Rambla.

Encara, abans del Nadal, vaig gravar una segona tanda de falques, amb dites i refranys nadalencs i, després del Nadal, una tercera. Vaig anar coneixent gent: en Xavi, la Nuri, en Francesc, l'Albert, la Teresa... Hi ha bons records d'aquells primers mesos; hi havia engrescament en el que fèiem.

Ràdio Estel fa trenta anys. He tingut el goig de viure-la dia a dia, compartir-la i donar un cop de mà, sempre des de fora, com a petit col·laborador, acompanyant aquells que hi han treballat de valent i que felicito, perquè se'n poden sentir ben orgullosos. Per molts anys més! ■

 Club Nous Amics

LLUMS DE NADAL A LA TOSCANA

Del 9 al 13 de desembre del 2024, viu l'experiència dels tradicionals mercats nadalencs

**No et quedis sense plaça
i reserva ja amb els preus especials
per als membres del Club Nous Amics!**

*Viatge organitzat per RT Cultural, partner oficial de Club Nous Amics.

Apunta't amb preus
especials per als membres del Club Nous Amics*.
Per a més informació: info@rtcultural.com
i al tel. **93 122 67 00**

Cartes

Músics devots de Verdaguer

L'amplíssima poesia de Mn. Cinto va inspirar melodies a diversos músics de casa nostra.

—El mestre Millet va compondre els *Goigs a la Mare de Déu de la Mercè*, que avui són cantats a la festa de la patrona del bisbat de Barcelona.

—Antoni Nicolau fou un dels més prolífics músics que, amb la composició del cicle montserratí als anys trenta, va fer vertaderes obres d'art amb aquells textos verdaguerians. En sobresurten *Entre flors* i *La mort de l'escolà*, obres que han estat cantades per l'orfeonisme català durant molts anys.

—Antoni Pérez Moya ens ha deixat una obra modèlica com el *Càntic a santa Cecília*, d'una bellesa de melodia, amb un inici de cant gregorià, seguit d'una polifonia superba d'harmonia i tot un joc de contrapunt preciós.

—Amadeu Vives, amb la seva popularíssima composició de *L'emigrant*, ens constata el seu amor a la nostra pàtria, amb tot un sentiment que sobrepassa el cantaire que l'executa.

—El jesuïta Antoni Masana, sacerdot i músic, amb la música del poema *Canigó*, n'ha sabut extreure tot el que té aquest text de catalanitat i alhora d'una riquesa musical de gran categoria. Obra estrenada al Liceu el 1953 amb un èxit vibrant. Llàstima que no s'hagi interpretat més.

—Les cançons populars *Muntanyes regalades* i *Muntanyes del Canigó*

són el motiu que acompanya aquesta gran obra. Tota exhala un bell perfum nostàlgic de terra catalana que aconsegueix amb grandiloqüència i emotivitat.

PELEGRÍ BERNIAL CASTELLS

Mals pastors

El 12 d'octubre estava de visita a Múrcia i vaig decidir anar a la missa de dissabte a la tarda en una parròquia de la ciutat. Jo esperava una trobada amb el Senyor i omplir-me de pau; tanmateix, el que hi vaig trobar fou una altra cosa de ben diferent. El mossèn va dedicar tota l'homilia a parlar de política, falsejar la història (segons ell, Espanya tenia milers d'anys d'antiguitat), fer apologia del nacionalisme espanyol més caspós i provincià... però el pitjor no va ser això, sinó que es va permetre el luxe d'insultar, des de l'altar, els bascos i els catalans.

Segons ell, els bascos tenien tendència al "salvatgisme" i tant bascos com catalans llençàvem mal d'ull als espanyols (?). En definitiva, res de religió, tot *politiqueria*, mentides, insults i odi. Estaria bé que les autoritats eclesiàstiques fessin net d'aquest tipus de personatges que taquen l'Església de Crist.

MIQUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ

PODEU ENVIAR LES CARTES A:

redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Jornades de Tardor

Una de les associacions implantades a Andalusia és l'Associació Presència Cristiana. La de Còrdova viu les Jornades de Tardor amb dues conferències: la primera el 21 d'octubre, pronunciada per Gabriel López Santamaría, director de Catòlics en Xarxa, sobre *Com evangelitzar a través de les xarxes socials*, i la segona, a càrrec de Sebastián Ventura Soto, catedràtic de Computació i Intel·ligència Artificial de la UCO, *La intel·ligència artificial: desafiament, amenaça...?* La seva presidenta, Isabel Pina-glia, va oferir aquestes Jornades com a "trobades per conèixer i reflexionar sobre el món actual i les vessants de més relleu en la societat del nostre temps. La formació dels laics és indispensable per viure la responsabilitat, portant el testimoni cristià als ambients seculars: el món del treball, la cultura, la política, l'art, la comunicació social".

Gabriel López va obrir la conferència subratllant la importància i la transcendència d'una "comunicació veraç i eficaç", perquè "el que no es comunica, no existeix". Va presentar Benet XVI com a pioner de la presència de l'Església a les xarxes, perquè va ser el primer que ens va parlar del "continent digital" com d'un lloc per "trobar-nos" amb Déu. Va ser un Papa innovador i visionari, el primer a tenir un compte a Twitter. Això va ser una gran fita per a l'Església catòlica: va permetre ser més a prop dels fidels i compartir informació de manera més ràpida i eficient.

L'Associació Presència Cristiana continua amb les seves activitats, amb l'objectiu de difondre els valors del Regne de Déu, a través de les estructures humanes.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Nova edició del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona

Ha esdevingut una referència en el món musical de casa nostra

MAC
Barcelona

Dimecres 16 d'octubre, Olivier Houette, organista de la catedral de Poitiers (França) des de fa vint-i-quatre anys i llicenciat en musicologia per la Sorbona, va obrir la primera sessió del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona amb gran èxit. El programa va incloure obres de Bach, Fauré, Bartók, Buxtehude, Matter i Mozart.

El Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona havia presentat el 15 d'octubre passat la seva 35ena edició davant dels mitjans de comunicació. “Tot i que aquesta iniciativa cultural representa un gran esforç de tot tipus (organitzatiu, artístic, econòmic...), es veu recompensada per la resposta tan notable per part del públic”, va afirmar Mn. Santiago Bueno, degà del Capítol de la Catedral de Barcelona i prefecte de música.

Aquest Cicle està consolidat a la ciutat de Barcelona i ha esdevingut una referència en el món musical de casa nostra. Són un total de vuit concerts els que conformen aquesta proposta cultural, que es duen a terme cada tercer dimecres de mes, entre l'octubre del 2024 i el maig del 2025, a la seu barcelonina. Tenen lloc a les 20.00, llevat del concert del 19 de març del 2025, que serà a les 20.30. L'entrada és lliure amb una

aportació voluntària. A banda, per commemorar els trenta-cinc anys de vida, hi ha previst que s'organitzin diverses activitats (col·loquis, ponències...) al voltant de l'àmbit de l'orgue.

L'organista Juan de la Rubia, director artístic del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona, va explicar que “el Cicle ha passat per diferents etapes, molt importants totes elles per al seu desenvolupament”. Com cada any, els concerts compten amb organistes de renom de diverses procedències i generacions. “Cadascun dels músics —va afegir— fa que l'orgue soni diferent en cada actuació. Hem intentat que la programació sigui el més variada possible.”

“Sens dubte, el protagonista principal del Cicle és l'orgue de la catedral de Barcelona”, va destacar Mn. Bueno. Aquest orgue és un dels més importants de Catalunya. Va ser construït al segle XVI i, després de diverses reformes, va ser restaurat l'any 1994 per l'orguener Gabriel Blancafort. Té 57 registres repartits en quatre teclats i pedal. Gràcies a la seva mida i les seves possibilitats, permet la interpretació de repertori de diferents èpoques i estils.

“Els orgues evolucionen amb el pas del temps i són un reflex de les necessitats musicals dins de la litúrgia”, va expressar Juan de la Rubia.

L'organista Olivier Houette va impartir el primer concert del nou Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona.

CONCERTS I ORGANISTES

Els propers concerts seran els següents:

—El 20 de novembre, a càrrec d'Ana Aguado, professora d'Orgue del Conservatori de Palència.

—El 18 de desembre, Arturo Barba, catedràtic del Conservatori Superior de Música de València, interpretarà diverses peces organístiques de temàtica natalenca.

—El 15 de gener del 2025, serà el torn de Mikel Ansola, organista de la Petruskirche de Stuttgart i guanyador del Concurs d'Orgue de Burgos.

—El 19 de febrer, Miquel González, a l'orgue, i Helio Garcia, a la trompeta, professors al Conservatori Municipal de Música de Lleida, seran els artífexs d'aquest concert.

—El 19 de març, a càrrec de Nathan Laube, professor d'orgue a la Universitat de Eastman-Rochester (Nova York). Gràcies a la col·laboració amb el Centre Nacional de Difusió Musical, de Madrid, aquest concert està inclòs dins del cicle "L'Orgue a les Catedrals".

—El 16 d'abril, Pilar Cabrera, organista de la catedral de Valladolid, interpretarà un repertori molt variat, des de música barroca fins a música contemporània.

—El 21 de maig tindrà lloc el darrer concert gràcies a la mestria de Javier Artigas, catedràtic d'orgue del Conservatori Superior de Múrcia. ■

OSMOTIC
by CORSA

ARA DESCOMPTA 400€

L'únic depurador per osmosi que no malgasta aigua.

Instal·la un **OSMOTIC** i oblida't de comprar aigua envasada.

BPA, INTACTUAL, LOW SODIUM, and a crossed-out recycling symbol.

T. 900 208 208
info@corsa.es

Sardenya, 397-399
08025 Barcelona

CORSA
50 1974 2024
SIEMPRE VIENDO EL VASO LLENO

+info

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Les observacions de tres satèl·lits en òrbita

Flickr / Jacopo

El 56% dels mars i oceans ja no són de color blau sinó verdós.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Estan acabant la subsistència tres satèl·lits posats en òrbita per la NASA per tal de fer observacions del nostre planeta. Són els següents: el TERRA, llençat el 1988 per escodrinyar la superfície terrestre amb les seves reaccions segons la radiació solar; l'AQUA, posat en òrbita el 2002, que s'ha ocupat de l'aigua als oceans, a les pluges i a la seva evaporació, i l'AURA, el 2004, que ha anat fent seguiment dels ga-

sos de la nostra atmosfera. La NASA ha valorat molt positivament, i amb raó, la tasca dels tres artefactes que ara estan sentenciats. Les seves maniobres ja no són viables, però fins ara han fet una obra admirable, des d'uns 700 quilòmetres d'altitud, explicant-nos l'evolució del clima a la Terra i molts altres aspectes en les últimes dues dècades.

És clar que no us puc exposar amb detall el que ens han fet saber aquests tres comunicadors espacials. Ens han donat coneixement detallat de molts desastres que han ocorregut aquests últims anys i que han degradat en molts aspectes el nostre planeta: com han deixat l'indret els incendis forestals que hi ha hagut, com huracans han transportat tones de pols procedents de deserts, com marees negres provocades per vessaments de petroli han perjudicat els mars...

El satèl·lit AQUA, concretament, ens va informar del forat d'ozó de la nostra estratosfera, cosa que va fer reaccionar i feu que es reduís a nivell mundial la producció de gasos industrials dels aerosols en bona hora.

Però el detall que crec que us pot interessar més és que van informar que el 56% dels mars i oceans ja no són de color blau sinó verdós. Què ha passat? La part de vida marina constituïda per certs microbis (que contenen clorofil·la), anomenada fitoplàncton, ha crescut d'una manera alarmant. Alarmant perquè els bacteris, després de la seva mort, descomponen el fitoplàncton i consumeixen grans quantitats d'oxigen amb perjudici de tota la fauna marina. Aquest canvi de color dels oceans és, doncs, un crit d'atenció per fer-hi alguna cosa... Crec que val la pena que ho sapiguem! ■

L'equilibri
perfecte

Gaudir i
protegir

A la natura, els actes
incívics no hi caben.

Descobreix l'equilibri entre gaudir i protegir a
espaisnaturals.cat

Generalitat
de Catalunya

TRADICIONS REMEIERES

L'arç

Flickr / Andreas Rockstein

Aquesta planta és un potent tònic cardíac.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

L'arç blanc (llet., *Crataegus monogyna*; cast., *majuelo*, *espino albar*) és una planta coneguda pels herbolaris amb el nom d'espí blanc o espinal. La seva flor és un tònic excel·lent per al cor i, en cas de nerviosisme, esdevé un eficaç tranquil·litzant. L'espinal gaudeix d'efectes diürètics i, alhora, és un potent tònic cardíac que corregeix la hipotensió, la hipertensió, la taquicàrdia i l'arrítmia, però cal ser molt prudent i moderat en les dosis a prendre.

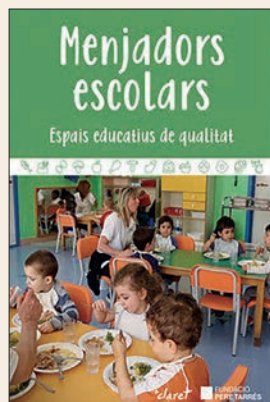
Cal collir les flors de l'arç blanc

quan estan a punt d'esclatar i aquestes s'han d'assecar a l'ombra. La utilització de l'arç en la medicina popular és molt primitiva i el famós botànic Dr. Pius Font i Quer (†1964) escriví que *“las majuelas fueron pasto del hombre desde remotas épocas, cuando todo aprovechaba para su mantenimiento. En las habitaciones lacustres prehistóricas se han hallado restos de ellas, principalmente los cuescos de sus frutos”* (*Plantas medicinales*, 216).

En canvi, l'arç negre (llet., *Prunus spinosa*; cast., *endrino*) fa una fruita menuda, molt aromàtica, anomenada aranyó (coneguda també com a aranyó o prunyó i, en castellà, com a *bruñón* o *arañón*), que és emprada per a l'elaboració d'un bon nombre de licors conventuals i monàstics europeus, ateses les seves grans propietats digestives i laxants. L'escorça i les fulles de l'aranyó són febrífugues i els prunyons, macerats convenientment, s'han usat amb eficàcia per aturar les hemorràgies nasals. En el llunyà segle XII la gran experta en medicina monàstica, santa Hil-

degarda de Bingen, escriví que el vi d'aranyoner és molt eficient contra els cucs intestinals i també és apte per guarir el càncer de pell.

Recentment s'ha descobert que els aranyons són molt rics en vitamina C i, alhora, fortifiquen la bufeta i l'estómac. Sobre les principals propietats terapèutiques de l'aranyoner, els antics frares escriviren que *“sus flores en infusión tienen la propiedad curativa contra la obesidad o gordura, y son aplicadas para combatir las dificultades de orinar y los dolores gástricos. El jugo absorbido por la nariz, y frotada la frente con él, restaña las hemorragias nasales. Un cocimiento con sus flores cura el prolapso del recto aplicado en compresas y la flor del endrino es el purgante más sencillo que se conoce, y la acción es enérgica y tan suave, que no produce molestia alguna”* (BHC, *Pócimas de capuchino*, 53), mentre que, contràriament, el xarop fet amb prunyons serveix per tallar la diarrea. D'ací quinze dies us presentaré, si a Déu plau, algunes de les aplicacions terapèutiques del ginebró. ■

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

Menjadors escolars

Editorial Claret–Fundació Pere Tarrés, 2024, 256 pàg.

Una guia per a totes les persones que, de forma directa i indirecta, participen en el projecte educatiu del menjador escolar per tal de promoure propostes que siguin enriquidores des del punt de vista pedagògic.

MONS. PATRICK CHAUVET

Silencio de Dios, silencio de los hombres

Ediciones Palabra, 2024, 160 pàg.

L'autor acompanya el lector en moments d'especial dificultat per mostrar-lo un camí cap a la pau interior. Per a això es basa en textos de la Bíblia, dels pares de l'Església, dels sants i en la pregària.

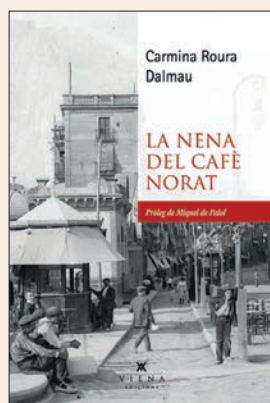

MANUEL MARÍA BRU

Tierra buena

Editorial San Pablo, 2024, 252 pàg.

Aquest llibre comenta la paràbola del sembrador, un relat de l'Evangelí que ha estat font de reflexió i d'inspiració per a moltes generacions de cristians. S'analitza la paràbola des de quatre perspectives diferents.

CARMINA ROURA DALMAU

La nena del cafè Norat

Viena Edicions, 2024, 232 pàg.

Retrat d'una família benestant — protagonitzada per Laura, la filla de la família que regenta el cafè Norat — que ens transporta a la Girona de la primera meitat del segle XX. Es tracta d'una novel·la basada en esdeveniments reals.

PAUL LYNCH

El càntic del profeta

Edicions del Periscopi, 2024, 296 pàg.

Una obra d'una gran originalitat que ofereix una visió devastadora del col·lapse de la societat i un retrat profundament humà de la lluita d'una mare, l'Eilish Stack, per mantenir unida la seva família.

HARRIET CONSTABLE

La violinista

Editorial Planeta, 2024, 472 pàg.

Venècia, segle XVIII. El mestre Valdi pren com a alumna predilecta Anna Maria della Pietà, violinista de talent excepcional. La jove és conscient que és la seva oportunitat per assolir l'anhelat reconeixement.

CRÍTICA DE TEATRE

Com un cavall desbocat... pel Paral·lel!

ANDREU SOTORRA

andreu.sotorra@gmail.com

© David Ruano i Miquel Muñoz

El mític vaixell de "Mar i cel" de Dagoll Dagom és una de les icones teatrals de l'últim mig segle a Catalunya.

Com un cavall desbocat per les ones", diu una de les lletres de la partitura de *Mar i Cel*. Ara, aquest cavall, el mascaró de proa del mític vaixell de Dagoll Dagom, trota desbocat pel Paral·lel després de trenta-sis anys de la seva primera navegació.

Quan Dagoll Dagom commemora cinquanta anys i diu adeu com a companyia, els espectadors han continuat demostrant que *Mar i Cel* és el gran clàssic del teatre català contemporani. Al'hora d'escriure aquestes línies ja són més de 200.000 les entrades venudes anticipadament. El comptador no s'atura.

Si *Mar i Cel* va tornar el 2004 i va repetir el 2014 i ha tornat el 2024, res no hauria d'impedir que el relleu generacional l'enlairés de nou el 2024. Deu anys són una bona mesura temporal per mantenir l'alè dels veterans i obrir la màgia a les noves generacions.

Un dels atractius de cada nova reposició és el relleu de l'equip artístic. Aquí, l'actor i cantant Jordi Garreta, en el paper de Saïd, i l'actriu i cantant Alèxia Pascual, en el de Blanca. Tots dos agafen el relleu amb un alt

nivell d'excel·lència, heretat d'altres intèrprets que els han precedit: Àngels Gonyalons, Carme Cuesta, Elena Gadel, Ana San Martín, Carlos Gramaje, Roger Berruezo...

Quina troballa el grumet!, el personatge que ha fet durant trenta-sis anys que connectés amb els milers d'espectadors joves que han crescut amb *Mar i Cel* i que és una aportació lliure de l'adaptació de Dagoll Dagom. La versió actual s'ha vist reforçada també amb un suggeridor videomapatge de Joan Rodon que acaba prenent un protagonisme paral·lel al protagonisme orgànic —no hi ha mar, però com si hi fos; no hi ha cel, però com si hi fos; no hi ha tempesta, però com si hi fos— i els espectadors se senten immersos en les ones imaginàries, gràcies a les noves tecnologies.

Sí, corre un cavall desbocat pel Paral·lel. Hi trotarà per una extensa temporada que s'endevina que serà sencera. Dagoll Dagom no es podia trobar amb una porta més gran i majestuosa de sortida. Catifa vermella. De fenòmens com el de *Mar i Cel* se'n diu autoestima i orgull de cultura d'un país. ■

AMB BON HUMOR

"MAR I CEL"

TEXT: Xavier Bru de Sala, basat en l'obra d'Àngel Guimerà

MÚSICA: Albert Guinovart

INTÈRPRETS PRINCIPALS: Jordi Garreta, Alèxia Pascual, Abel García, Albert Gràcia, Berta Luna, Xavi Fernández, Candela Díaz Sanz, entre d'altres

DIRECCIÓ ORIGINAL: Joan Lluís Bozzo

DIRECCIÓ 2024: Anna Rosa Cisque-lla i Miquel Periel

Teatre Victòria, Barcelona
Sense data de sortida

CRÍTICA LITERÀRIA

Conèixer el món dels goigs

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

La Diputació de Girona fa anys que decideix fermament invertir en cultura i els seus fruits són visibles arreu. Prova d'això és la seva prestigiosa col·lecció Quaderns de la Revista de Girona. El número 97 és un títol del prolífic filòleg Pep Vila, que aprofundeix en el món dels goigs, un text literari religiós en forma de cançó a llaor de la Mare de Déu o un sant, amb contingut doctrinal. Els més antics que es coneixen daten del segle XIV. Aquesta literatura pietosa es difonia, primer, per

tradició oral i, després, per mitjans impresos. El seu foment anava a càrrec del clergat, els ordes religiosos i les confraries.

Les temàtiques principals dels goigs a partir del mil set-cents són les marianes, les eucarístiques, els sants protectors, les rogatives i els cicles litúrgics. La invenció de la impremta suposa un revulsiu per a les cobles, amb la importància visual dels gravats i boixos; a partir de la segona meitat del segle XX, fins i tot amb solfa. Entre els diversos capítols de l'obra destaquem els dedicats a la mètrica, les col·leccions públiques i privades (arxius, museus i biblioteques), els autors de les lletres (a partir del segle XIX) i les devocions. Tampoc no s'obliden els goigs històrics, polítics i profans. En l'àmbit lingüístic, es detura a enumerar les denominacions que han rebut i també s'endinsa en la seva estructura interna. No podia manca un apartat sobre les impremtes gironines des del segle XVII fins avui. Malgrat que els goigs són un gènere literari modest, tenen més de set centúries d'antigor i han servit per mantenir l'ús del català. En ser fulls volanders, el cost de la impressió no era tan alta com la d'un llibre i han esdevingut una eina per transmetre la religió a la societat. Com a qualsevol altre document havia de passar la censura eclesiàstica.

A la part final es dedica especial atenció a determinades advocacions: el Santíssim Misteri (Sant Joan de les Abadesses), sant Sebastià (Cadaqués), sant Sixte (Celrà), sant Jordi (Girona), la Mare de Déu del Mont (Rosselló), sant Narcís (Girona) i els cants de les Caramelles. Molt útil per als no iniciats el vocabulari gogístic i la bibliografia. ■

JOSEP VILA MEDINYÀ

Els goigs
Diputació de Girona, 2023,
96 pàg.

UN NOU LLINDAR

“¡Ya voy,
Señor!”

Aquest mes de novembre ha començat amb la festa de Tots Sants, una memòria agraïda, molt familiar. Aferrat a aquest dia, el darrer d'octubre, hi ha la festa d'un sant jesuïta, Alonso Rodríguez, natural de Segòvia, exemple indiscutible d'una vida senzilla, viscuda en la quotidianitat de la porteria d'un col·legi, en el nostre cas, el de Montesión de Palma. Volia ser jesuïta i, a pesar de totes les dificultats i incomprensions, per voluntat de Déu ho va arribar a ser. Més encara, els qui l'admeten a ser religiós li arriben a dir: “A veure si aquesta vegada arribes a ser sant!” I, també, per voluntat de Déu, ho ha aconseguit, és sant!

Som davant d'una vida dura, difícil, però que tota ella transpira una presència que ve imperada pel desig de fer la voluntat del Senyor, expressió tan ignasiana que omplirà de sentit la seva vida. Tota una lliçó d'humilitat i de disponibilitat per servir i fer sempre la voluntat de Déu.

Un principi de la “santedat” de sant Alonso el descobrim quan diu: “Us prometo que mai més en la meua vida faré la meua voluntat. Feu de mi el que vulgueu.”

Calcat de Jesús quan prega al Pare demanant-li que “no es faci la meua voluntat sinó la vostra”

i passant per un moment de crisi, de dubte, d'angoixa. L'altre principi és la humilitat que va transformar en acolliment, en bondat, en bon tracte. En cadascú que entrava per la porta hi veia Jesucrist, i en ell la gent hi veia un àngel, sempre atent, caritatiu, obedient, prudent, pobre, una benaurança vivent. L'altre principi és la pregària. En ella hi troba la valentia i la disponibilitat en el servei, tal com ell mateix ho deia: “¡Ya voy, Señor!” Sempre aquest va ser el seu lema i estil de vida.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Catalunya + Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitals

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro

Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat

Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Xavier Alonso, Jaume Aymar, Jaume Balateu,
Francesc Balcells, Pilarín Bayés, Esther Borrego,
Agustí Borrell, Jaume Castro, Ángeles Conde,
Montserrat Creus, Juanjo Fernández, Bernat
Folcrà, Antonio Gil, Jaume González Padrós,
Josep Maria Grau, Ignasi Miranda, Glòria
Monés, Rafael Muñoz, Francesc Nicolau, Joan
Pallarès-Personat, Salud Porras, Quique, Va-
lentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per

Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 3 de novembre**, a les
17.30, recital del grup de castanyo-
les Embrujos a favor de la Fundació
Mirada de Esperanza (c/ Consell de
Cent, 293 - Barcelona).

FUNDACIÓ SANT RAIMON DE PE- NYAFORT

El **dijous 7 de novembre**, a les 18.30,
diàleg entorn del llibre *Sensellarisme*.
De l'assistencialisme al reconeixement
de drets amb Joan Lluís Pérez Fran-
cesch, Antoni Milian, Martí Batllori,
Jaume Castro, Salvador Maneu i Xa-
vier Puigdollers al Col·legi d'Advo-
cats de Barcelona. Cal confirmació:
fundaciosantraimon@icab.cat.

ESCOLA DE TEOLOGIA DEL MARESME

El **dijous 7 de novembre**, a les 19.00,
Jaume Duran parla sobre *El més enllà*
i la Bíblia a la parròquia de Sant Josep
de Mataró.

ESCOLA DE PREGÀRIA

El **divendres 8 de novembre**, a les
20.45, *Orar con Esperanza con la Biblia*
y las catequesis del papa Francisco a la
parròquia de la Mare de Déu de la Me-
dalla Miraculosa de Barcelona.

Girona

LITÚRGIA

El **dissabte 9 de novembre**, a les
17.00, trobada d'animadors de cant
per a la litúrgia a la parròquia del
Mercadal de Girona; a les 21.45, cant
de cànons a les escales de la catedral.

Lleida

PARRÒQUIA DE SANT JAUME APÒSTOL

El **dimarts 5 de novembre**, a les
19.30, conferència de Juan Luis Sali-
nas, Blanca Roca i M. Esmeralda Oli-
va *Experiències parroquials viscudes* a la
parròquia de Sant Jaume Apòstol de
Lleida amb motiu del 50è aniversari.

Sant Feliu de Llobregat

BIOÈTICA

El **diumenge 10 de novembre**, a les

19.00, conferència sobre *L'Evangeli de*
la vida i el Magisteri de l'Església a la
parròquia dels Sants Just i Pastor de
Sant Just Desvern.

Solsona

CATALONIA SACRA

El **dissabte 9 de novembre**, a les
12.00, visita guiada davant l'obra *La*
traça de Santa Maria de l'Alba i l'obra
de fra Josep de la Concepció (Tàrraga)
amb Carme Narvaez. Reserves: tel.
693 720 202.

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 15 al 17 de no-**
vembre, cicle de natura i espirituali-
tat *Tardor. L'enyor del dia que fuig* amb
Antoni Pou, Assumpció Ros i Amics
de la Casa del Miracle. Més informa-
ció: tel. 973 291 699.

Tarragona

X FESTIVAL INTERNACIONAL D'ORGUE DE POBLET

El **dissabte 9 de novembre**, a les
20.45, concert a càrrec de Martin
Sturm al reial monestir de Santa
Maria de Poblet.

Terrassa

FORMACIÓ I ANIMACIÓ PASTORAL

El **dissabte 9 de novembre**, a les
17.30, concert-meditació a través de
la música sagrada de les tradicions
armènia, anglicana i catòlica a l'es-
glésia de Sant Esteve de Granollers.

Urgell

ENNEAGRAMA

El **cap de setmana del 15 al 17 de**
novembre, al monestir de les Ave-
llanes, *Interioritat i creixement personal*
a través de l'Enneagrama (nivell 2) amb
Lluís Serra (tel. 973 438 006).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els pares que ploren la mort
d'un fill trobin suport en la comuni-
tat i obtinguin de l'Esperit consola-
dor la pau del cor

“Qualsevol petit llegat ens apropa a la curació de la leucèmia”

FUNDACIÓ JOSEP CARRERAS

CARME MUNTÉ MARGALEF

Fa més de 35 anys que la Fundació Josep Carreras lluita contra la leucèmia i altres càncers de la sang des de diversos fronts: des de la recerca científica fins al suport als pacients. Però la seva tasca no seria possible sense la solidaritat i generositat dels donants. Albertina Grau és responsable de socis, donatius i testament solidari de la Fundació Josep Carreras.

La incidència de la leucèmia suposa uns 6.000 nous casos anuals a l'Estat espanyol. Què han de tenir en compte les persones afectades i els familiars?

En primer lloc, volem traslladar un missatge d'esperança a totes les persones que acaben de ser diagnosticades de leucèmia o de qualsevol altre càncer de la sang. La recerca científica permet grans avenços mèdics i els tractaments també estan millorant molt en els darrers anys. En segon lloc, creiem que és important que el pacient tingui confiança plena en el coneixement i experiència del seu hematòleg i equip mèdic, i també en el sistema públic de salut. Malgrat tot, és absolutament normal tenir dubtes després del diagnòstic. Sempre recomanem traslladar totes aquestes preguntes a l'hematòleg, i informar-se de fonts fiables. Per part de la Fundació, oferim un servei de consultes d'orientació mèdica en línia, sobre dubtes de tipus clínic. A més, tant a la nostra pàgina web com a xarxes socials, compartim articles d'interès, testimonis, i guies que poden ajudar a sentir-se més acompanyat durant el procés.

Quina és la importància de la solidaritat, tant a nivell econòmic com a nivell de donacions de medul·la?

El trasplantament de medul·la òssia és l'única solució curativa per a molts pacients. Tot i això, arribat el moment, només 1 de cada 4 tenen un familiar compatible, per tant, el paper dels donants de medul·la òssia és vital per a la major part d'aquests pacients. La col·laboració econòmica també és una peça clau per al funcionament de la Fundació, ja

que som una entitat finançada al 100% per fonts privades de persones i empreses solidàries. Gràcies a la solidaritat, hem pogut invertir més de 57 milions d'euros a la recerca contra les malalties de la sang. Avui dia ja són 150.000 les persones sòcies que donen suport econòmic recurrent als programes de la Fundació.

Quines possibilitats de finançament ofereix el Testament Solidari?

Cada vegada són més les persones que deixen una part o la totalitat del seu patrimoni a causes solidàries, independentment de si tenen hereus legítims o no. Per a la Fundació, un testament solidari suposa un impuls inqüestionable a la nostra tasca. Per exemple, el programa de pisos d'acollida va néixer precisament gràcies a l'herència, l'any 1994, d'un pis molt proper a l'Hospital Clínic de Barcelona. Uns anys més tard vam heretar un segon pis que també va convertir-se en llar d'acollida per a pacients, i els altres sis els hem pogut comprar i adequar gràcies a les diferents herències i llegats dels quals hem estat beneficiaris al llarg dels anys. Tot i això, sempre diem que no cal tenir grans propietats per tal d'incloure una entitat sense ànim de lucre al testament. Qualsevol petit llegat es pot convertir en material tecnològic per investigar al més alt nivell. Una assegurança de vida, un compte d'estalvi, una joia... tot ens apropa al dia que puguem dir que hem curat la leucèmia i totes les malalties malignes de la sang.

El bany.

Hi ha banys i banys. Les col·leccions de Roca compten amb el millor disseny i l'última tecnologia per oferir solucions sostenibles i de qualitat i garantir la millor experiència en l'espai del bany.

Col·lecció TURA dissenyada per Andreu Carulla.